

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
217. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1933. évi szeptember 23

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel, havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátartó rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja: hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Ausztriában kikiáltották a nyílt keresztényszocialista diktatúrát

KÉK

A politika és a történelem ujabban színeiben manifesztálódik. Moszkva a pörös, Berlin a barna, Róma a fekete színjegyében végzi gigantikus és átkos kísérleteit, másutt meg más színek dominálnak. A szociális és nemzeti harcok a színpompájába szeliden és szerényen illeszkedik bele a bánatos sötétkék, melyet, lapjelentések szerint, a realesi herceg palasztott kedvenc színűül a most következő szezonra. Biarritzban nem kis szenzációt keltett, hogy az angol világbirodalom trónjának örököse nemcsak kék ingben és kék nyakkendővel jelent meg a strandon, hanem nadrágja és cipője is kék volt. Ha hozzátesszük, hogy a prince a büffében palami kékszíni cocktailt iszott, biztosak lehetünk benne, hogy négy hét múlva a civilizált világ valamennyi arszlánja esküdni fog erre az utóbbi években oly méltatlanul elhanyagolt színre. A téli szezon tehát a kék színjegyében indul; kék lesz a nadrág, a cipő és a snapsz is s hogy a harmónia tökéletes legyen, az idei télen kék lesz az éhségtől és fáradtságtól elcsigázott nyomorgók ajka is és kék lesz a tüntető munkanélküliek hátán a folt is a rendőrök gummibotja nyomán.

Felbontuk a kék lobogót.

El kell terelni a figyelmet

Kolozsvárott bírósági eljárás indult az erdélyi katolikus egyház 20 világi és egyházi méltósága ellen. Közokirathamissal, csalással, csalárl ügyvezetéssel, árulással vádolják őket. Rendkívüli büntetési halmazat. Alkalmas arra, hogy országgraszáló szenzációt váltson ki. Hogy felrázza a kedélyeket. Hogy indulathozza a sovíniszta rétegeket. Hogy elfeledtessen mindent bajt, minden viszályt, minden inséget és az összes indulatokat a magyar ellen korbácsolja fel.

Sőt alkalmas arra is, hogy különböző egyházakat egymásra uszítson és felidézze a felekezeti ellenszenv középkori szellemét.

Foglalkozzunk-e a vádakkal?

Nem. Ez méltóságunk alatt áll.

Az az évek óta tartó, sötét háttérű hajsza, amelynek ez a merész per egyik megnyilvánulása csupán, nem éri meg a méltatást.

Hissen ugyanis tudjuk, hogy maguk a vádlók sem hiszik el azt, amit állítanak. Hogy ők maguk tudják legjobban, mennyire légbőlkapott, neveléses, tartalmatlan, alaptalan minden vádaskodásuk.

Amint a cári Oroszország urai is jól tudták azt, amikor megrendezték a véres pogromokat, hogy a tömegeket nem a zsidók éhezetik, korbácsolják, börtönzik be.

De a pogromra mégis szükség volt, mert ezen az úton le lehetett vezetni a forradalmi indulatokat.

A Skoda leányzó nem halt meg...

Az Adeverul egy kis kóstolót ad a nagy panamából

Georgescu ezredes szerződése

Hirek Maniu és Vajda békéjéről

Bukarest, szeptember 22.

A Skoda-ügy, a román közélet legfélcinnesebb leányzója, amint ez előrelátható is volt, nem halt meg, csak alszik. Mégpedig oly könnyedén alszik, hogy bármely pillanatban felriadhat álmából és a nagytakarításnak azt a munkáját, amit az ügy hadbírósi tárgyalása még csak távolról sem végzett el, nyálbeútheti.

Ismeretes, hogy Mirlo közlekedésügyi miniszter azt mondotta a napokban, hogy a kormány megszerezte a megvesztegetett személységek listáját s ezt a parlament megnyitása után publikálni is fogja. Az ellenzék Mirtonak ezt a nyilatkozatát felháborodással fogadta. Miért csak a parlament megnyitása után? Miért nem azonnal? S ha tudja, ki, miért nem fogják le őket?

A kormány hallgat.

Ezzel szemben az ellenzék mozog és lehetőséget ad az ellenzéki lapoknak arra, hogy bizonyos okiratokat már most leközljenek. Az Adeverul például legutóbbi számában egy kiáltóan szenzációs szerződést közöl le. Ezt a szerződést hű fordításban mi is közzéadjuk. Kommentár nem kell hozzá. Önmagáért beszél.

GEORGESCU EZREDES ÉS A SKODA-CEC MEGÁLLAPODÁSA.

A levélformájú szerződés szövege a következő:

A PILSENI SKODA-MŰVEK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK,

BUKAREST,

Batistei-utca 6.

Alulírott kijelentem, hogy megkaptam 1931. augusztus 7-én kelt 6900. számú lebelüket, a következő tartalommal:

Jelen sorokkal megerősítjük megállapodásunkat:

1. A 3 milliárd cseh koronát kilevő ágyumegrendelésünkkel kapcsolatban Ön 23 millió 500 ezer cseh korona komissziót kap vagyis a megrendelés 0,25 százalékát, amely 10 év alatt, évi 2 millió 250 ezer csehkoronára részletekben törlesztendő.
2. A jutalék negyedévenként fizet tetik, de csak azután, miután az állam teljesíti negyedévi fizetési kötelezettségét.
3. Az esetben, ha a megrendelés nem éri el a 3 milliárd cseh koronát, az Ön részvétele arányosan esni fog, de megmarad a rendelési összeg 0,25 százalékának.
4. Ezzel szemben Ön kötelezi magát, hogy minden erejével támogat bennünket a hadügyminiszterrel folytatandó tárgyalásaink során és igyekezni fog azon, hogy feltételeink elfogadtassanak.
5. Kötelezi magát arra, hogy bennünket állandóan tájékoztatni fog a hadügyminisztérium rendelési szándékairól, hogy ők mindig tudomásunk legyen a hadianyagrendelésekről.
6. Egyéb rendelkezések után a komisszió függetlenül, kölcsönös megegyezés alapján állapíttatik meg.
7. Noha ez a szerződés már a mai napon érvénybe lép alulírott Seletzki Bruno cégjegyzése alapján, a mi központi igazgatóságunktól Ön a megállapodás megerősítését egy hónapon belül fogja megkapni.

Alulírott kijelentem, hogy a feltétteleket elfogadom.

Ezzel egyidejűleg egy pótmegállapodást is kötöttek, amelynek lényege az, hogy "...amennyiben a hadügyminiszter személyében változás áll be, annyiban a szerződés érvényét veszíti."

A fentiekből kiderül, hogy Skoda külön embert szerződtetett arra az időre, amíg Stefanescu Amza volt a hadügyminiszter.

Ennek a külön embernek Skodának 100 millió lej komissziót kötöttek le.

Georgescu ezredes azonos azzal a Georgescuval, aki börtönében felkereste Seletzkit és arra akarta rábírní, hogy Maniu személyét vonja bele a panamügybe.

BIZONYTALAN HIREK MANIU ÉS VAJDA BÉKÜLÉSÉRŐL

Több ízben is megemlékeztünk már arról, hogy Maniu és Vajda között békétárgyalások indultak meg. Egyes hírforrások tudni vélték arról is, hogy Vajda a béke érdekében Pop belügyi államtitkárt elküldötte Maniuhoz.

A békekísérletek a közvéleményben, amely-

nek izlése fejlettebb, mint a politikusoké, meg lehetőséget adott és gyanakvást váltott ki. A közhangulat a még csak imént lezajlott és oly csufos összezapás után izetlennnek találta a barátkozást, mellyel kapcsolatban azt is feltételezte, hogy a nagy háborúság alapjában csak egy eddig még pontosan meg nem határozott cél érdekében lejátszott szemfényvesztés volt.

Ez a visszatetszés valószínűleg kínosan hatott a kormányra, mert a kabinethez közel álló lapok egyszerűen egészen ujszerű indokolás alapján óhajtkák a békét: eddig a jelző a kormánypárti megmentése volt. Ez a cél a tömegeket közönyösen hagyta.

Az új jelszó: a nagy nemzeti érdek.

Amikor a külföldön döntő jelentőségű nemzetközi kérdésekről határoznak, amikor a közép-európai államok sorsa eldőlőben van, akkor, mondják a valószínűleg sugalmazott publicisztikai érvelések, egységre van szükség.

rnt színjátéka után, ami Vajda és Maniu között lepergett, a kibékülésnek még rutabb játéka észrevétlen maradhasson.

Gyerünk, gyerünk azzal a békével! Mert pogromnak 1933-ban már ez a posztadt vádemelés is sok.

Ne nehezítsék meg a cári hadjáratot a tárgyalással is.

Georgescu ezredes.

Lassanként kiderül, hogy Maniu és Vajda barátsága hazafias érdek. Vajjon csakugyan az volt az összeveszés?

Károly király a törösvári kastélyban meglátogatta édesanyját

Brassó, szeptember 22

Magas vendégei voltak esztörtökön délután a Brassó megyében levő Törösvári községnek.

Károly király páratlanul meglátogatta fia, Mihály nagypajda kíséretében édesanyját, a Törösváron nyaraló Mária özvegy királynőt.

Köztudomású, hogy Mária királyné hetek óta Törösváron nyaral leánya, Habsburg Eleana hercegnő társaságában. A királyné az utóbbi években legtöbb idejét külföldön töltötte. Keveset tartózkodott Bukarestben, Színáján pedig hosszú idő óta nem járt és így Károly királlyal meglehetősen régen nem találkozott.

Az uralkodó, hat órára kereszttől volt édesanyja, Mária királyné vendége.

Károly király a látogatás után ugyan csak autón, Mihály nagypajda kíséretében, visszatért Színájába.

A NAGY KOMÉDIA MÁSODIK FELVONÁSA

A berlini birodalmi gyűlés állítólagos gyűjtőgatói a bíróság előtt

Csak meghívottak léphetnek be a tárgyalási terembe, ahol nem az igazi vádlottak védekeznek

Lipce, szeptember 22

Ma reggel kilenc órakor kezdődött meg a lipcei birodalmi főtörvényszék nagy tárgyalótermében Van der Lühbe és társai bünpörének tárgyalása. Van der Lühbe és társai, mint ismeretes, azaz vannak vádolva, hogy felgyújtották a berlini birodalmi gyűlés épületét, a Reichstagot.

A főtörvényszék palotája előtt már kora reggel ezrekre menő tömeg gyűlt egybe. A tömeg némán áll és vár. Várja, hogy felvonuljanak a tárgyalás főszereplői. A karhatalmi parancsnokságok erős osztagokkal vonultak fel a palota elé, mert meg akarnak akadályozni minden tüntetést.

Kilenc óra előtt néhány perccel érkeznek meg a vádlottak. Egyenként és csukott rabszállító autókban hozzák valamennyit és annak ellenére, hogy zárt kocsiban szállítják őket a tárgyalás színhelyére, az autókat mégis erős karhatalmi egységek kísérik.

A terembe magába csak meghívóval lehet belépni. A külföldi lapok munkatársainak egyrésze kapott meghívókat.

A teremben a mozifelvevő gépek is elhelyezkedtek, mert az igazságügyi hatóságoknak az a kívánságuk, hogy a tárgyalás jelentősebb mozzanatairól hangos filmek készüljenek.

A tárgyalás izgatott hangulatban kezdődik. A néma csend, amelyben a hallgatóság ül, szinte kísértetiesé teszi az atmoszférát.

Bilincsek között Van der Lühbe

A bíróság elnökével szemben öt padon ül az öt vádlott. Az első padon ül Van der Lühbe holland kőműves, akit bilincsekbe verve hoznak a tárgyalóterembe. A bilincsek addig, amíg az elnök ki nem hallgatja, nem is kerülnek le a kezéről. A második padban ül Dimitroff Georgi bulgár író, a harmadikban Popoff Glagov bulgár diák, a negyedikben Takeff Vasil bulgár cipész és a legutolsó padban Torgler Ernő kommunista birodalmi képviselő.

Torglernek magánvédője is van. A védője Sack Lubbe Sueffelt.

A többi vádlottaknak csak hivatalból kirendelt védői vannak.

Lühbe rettenetes szinben van. Szinte rározkad a padra, amelyre ültetik. A szeme réveteg és kifejezéstelen. Megadással tűri, hogy yörténjék vele, ami történik.

A hallgatóság soraiban külön pad van fenntartva a jelenlegi német kormány tagjainak. Ebben a padban, a padnak szélén ül Frank birodalmi igazságügyminiszter, aki úgy határozott, hogy az egész tárgyaláson jelen lesz.

Az elnök megleckézteti a külföldi sajtót

Negyed tíz van, amikor Bürger elnök, élén belép a legfelsőbb törvényszék tárgyaló tanácsa. Az elnök megnyitja a tárgyalást és mindenekelőtt sajnálatlalt állapítja meg, hogy a világ közvéleménye és annak nyomán annak sajtója előrevágott a megkezdett főtörvényszéki tárgyalásnak. Megállapítja azonban, hogy a világ-sajtónak ez a hangja nem jutott el a legfelsőbb bírósághoz és az nem hagyja magát ezektől a közleményektől befolyásolni. A bíróság csak azoknak a tényeknek alapján fogja ítéletét meghozni, amelyek

tárgyalás során megállapítást nyernek. A német bíróság — mondja az elnök — nem akarja a világ érdeklődését erről a tárgyalásról kizárni, amit legjobban az bizonyít, hogy a külföldi újságíróknak látogatási jegyet adtak a tárgyalásra. Azt a kérést, hogy a vádlottakat külföldi ügyvédek védhessék, a bíróság nem tartotta megengedhetőnek. Arra, hogy németországi bűncselekményt külföldi védő védjen, csak igen kivételes esetben szabad megengedni, ezt a mai esetet a bíróság nem találta ilyen különleges esetnek.

Ezután a vádlottak személyi adatait veszi a bíróság fel.

Majd ismerteti az elnök Van der Lühbe-nak azt az írásos bejelentését, amely szerint a vádlott nem kívánta, hogy részére vádót állítsanak.

— Maga írta ezt az írást?

— Igen.

— Önként írta?

— Igen — mondja Van der Lühbe és ismét helyére ül.

Ezután a vádiratot olvassák fel. Gyűjtőgatóssal, hazaárulással, az alkotmány erőszakos megvadásásával és még egy sor bűncselekménnyel vádolja a vádirat a vádlottakat. Megállapítja a vádirat még, hogy Van der Lühbe kitűnő nevelésben részesült. Fiatal korát nevelőintézetben töltötte. A nevelőintézetben és általában az iskolában kitűnő tanuló volt. Később abbahagyta a tanulást és kitanulta a kőműves mesterséget, ebben a szakmában dolgozott is, majd Németországba jött és itt is dolgozott. 1928-ban és 1929-ben Németországban és Franciaországban több helyen munkát vállalt. 1931-ben a vádlott világméretű utra indult — gyalogszerrel. Megvan az az utlevele, amellyel ezt a gyalogutat megtette. Az utlevélben nincs orosz vízum, de ennek ellenére kétségtelenül beigazolást nyert, hogy a vádlott

Nem találják a biharpüspöki pokolgép szerelőjét

Eddig teljesen eredménytelen a nyomozás

Nagyvárad, szeptember 22.

Tegnap számában jelentette a B. L., hogy Biharpüspökiben az egyik magyarországi szerelvény átvétele alkalmával a vasúti közegek megállapították, hogy az egyik személykocsi alá

egy óraszerkezetre működő bomba van felszerelve.

A biharpüspöki csendőrség azonnal írásos jelentést küldött a nagyváradi szárnyparancsnokságnak, amely elren-

delte, hogy az ügyben a legközelebbi több nyomozást kezdjek meg. A nyomozás meg is indult, de semmiféle pozitív eredményt eddig nem produkált.

Letartóztatásokat sem fogantatosított a biharpüspöki csendőrség, mert e percben még nincs gyanúsított. Biharpüspökiben házkutatásokat is tartottak, de semmi jel re nem bukkantak.

Ennek ellenére is a biharpüspöki csendőrség nem mond le arról, hogy a bombarejtegetőket előbb-utóbb kinyomozza.

Amerika is elismeri a Szovjeit

Rövidesen megkezdik a kereskedelmi tárgyalásokat

Washington, szeptember 22

Amerikai jelentések arról a szenzációs hírről számolnak be, hogy Roosevelt elnök megbízta Morgentaut, az amerikai hiteltankok szövetségének elnökét, hogy Szovjetországgal kezdjen kereskedelmi tárgyalásokat.

Ez a megbízás előjele annak, hogy Amerika most már feltétlenül elismeri a Szovjetet, mert hiszen nem köthet kereskedelmi szerződést olyan állammal, mely-

lyel nincs diplomáciai viszonyban. Az amerikai gazdasági érdekeltségek már régóta szorgalmazták Rooseveltnél a Szovjet elismerését. Az amerikai kereskedelmi vezető-egyesületek ugyanis rossz szemmel nézik, hogy Amerika az amerikai politika merevsége miatt elesik azoktól a nagy és jelentős üzletektől, amelyeket Oroszország csak olyan államokkal köt, a melyek őt diplomáciailag eddig is elismerték.

Közeledés történt a nagyhatalmak között a leszerelés kérdésében

Miért maradt vissza Sir Simon angol külügyminiszter

Genf, szeptember 22.

Az évek óta húzódó leszerelés kérdésében, ha a látszat nem csal és a jelek nem hazudnak, ugylátszik, most már teljes béke lesz.

Mindenekelőtt nagy könnyebbséget jelent a kérdés megoldásában, hogy Sir Simon angol külügyminiszter nem mondott le. Már olyan jelentéseink vannak, amelyek szerint Simon meg Genfben, sőt Párisban is megáll és ott perfektuálja a leszerelési megállapodást. Olyan hírek is voltak, hogy Sir Simon Rómába is ellátogat, de ezt a hírt az angol hivatalos sajtóirodák is megcáfolják, amelyek azt mondják, hogy „nincs értelme annak,

hogy a külügyminiszter Rómába utazzék, hiszen Genfben találkozik Olaszország küldöttjeivel és ott tárgyalhat mindazokról a kérdésekről, amelyek megtárgyalandók.”

Sir Simon maradása kétségtelen jele annak, hogy a kérdésben a francia és angol álláspont egymáshoz nagyot közeledett. Emlékeztet, hogy Sir Simon azért akarta állását odahagyni, mert MacDonalddal ellenkezésbe került. Az angol miniszterelnök ugyanis nehézményezte, hogy a külügyminiszter erősen németellenes álláspontot képvisel a leszerelés és fegyverkezési ellenőrzés kérdésében és már olyan hangok is voltak, hogy „Sir Simon

Oroszországban is járt. Azt, hogy miképpen került ismét Németországba, ma már megállapítani nem lehet. Annyi bizonyos, hogy Németországból ment Oroszországba és a leydeni rendőrség állított annak idején ki részére utlevelet, amely nemcsak Európára, hanem Ázsiára is érvényes volt.

Felolvassák a hollandiai rendőrség véleményes jelentését is, amely szerint a holland rendőrség Van der Lühbét, mint ismert kommunistát tartja nyilván. Éppen ezért — mondja ez a rendőrség — annak idején az utlevélben a fényképet is négy kapoccsal leszegették, nehogy Van der Lühbe a fényképet kicserélhesse.

Werner államügyész ezután azt kéri, hogy állapítsák meg, hányszor és milyen okokból volt már Van der Lühbe büntetve. A vizsgálat során bevallotta ugyan a vádlott, hogy több alkalommal büntetve volt, de nem akarja megmondani, hogy hol töltötte le büntetését és milyen címen ítélték el. Az ügyész szerint a vádlott „feltűnési viselkedésben” szenved és nem egy alkalommal összeütközésbe került már a német hatóságokkal. Hollandiában csavargásért és koldulásért is többször megbüntették már. A német hatóságokkal is több alkalommal összeütközött és ekkor kiutasították Németországból. Ez alkalommal csatlakozott — immár, mint megállapítható harmadszor — a nemzetközi kommunista párthoz a vádlott.

A vádirat felolvasása után és Van der Lühbe előzetének megállapítása után az elnök szünetet rendelt el.

A foglyokat csukott rabszállító autón visszaviszik a celláikba. Van der Lühbere ismét felteszik a nehéz bilincseket.

francia barátsága olyan ígéreteket tett, amelyeket az angol kormány sem fokozni sem beváltani nem hajlandó.”

Ha Sir Simon mindezek után mégis marad, akkor ez csakis azt jelentheti, hogy Anglia közeledett a francia állásponthez és távolodott Németországtól.

Ezt a felfogást megerősíti az Echo de Paris, amely megállapítja, hogy a genfi tárgyalások ügyében Anglia minisztertanácsot is tartott. Ezen a minisztertanácson Anglia csatlakozott — mondja a lap — a francia állásponthez és

elfogadta a leszerelés ellenőrzésének francia javaslatát azzal a kikötéssel, hogy az ellenőrzést félevenként megismétlik.

A Matin római jelentése még többet tud és megállapítja, hogy

Olaszország lényegileg egyetért e kérdésekben a franciákkal és a két állam között jóformán ma már semmi különbség.

Olaszország lemondott arról, hogy Franciaország már most csökkentse fegyverkezését és elfogadja a francia hadsereg jelenlegi állományát és létszámát alapnak. Az ellenőrzést sem utasítja már Olaszország vissza és ebben a kérdésben mindössze annyi a kívánsága, hogy revideálják a németellenes katonai záradékot és engedjék meg Hitleréknek, hogy azoknak a fegyvernemeknek számát, amelyek gyártása Németországban nem tilos, növelhesse.

Igy állván a dolog, szinte az a helyzet, hogy

teljes leszerelési béke jött létre a nagyhatalmak között.

Anglia, Franciaország és Olaszország véleménye együtt voltaképpen a Népszövetség véleményét teszi ki, amellyel szemben a különálló Németország nem opponálhat.

Tényleges leszerelés tehát — nem lenne, de meg kell állni a jelenlegi katonai erők fokozásában. Arra, hogy az államok nem fegyverkeznek tovább, azaz a kates értékű garancia, hogy a fegyverkezést államokként és félevenként nemzetközileg ellenőrzik.

Meglátjuk, mit ér ez az ellenőrzés.

Megveszik a pozsonyi Petőfi szobrot

Pozsony, szeptember 22

Lakatos Mihály clewelandi bankár ma Pozsonyba érkezett. A dúsgazdag amerikai, aki az amerikai Petőfi egyesület elnöke, azzal az ajánlattal lépett Pozsony városa elé, hogy hajlandó megvenni a város Petőfi szobrát és azt Amerikába szállítja. A város nem zárkozik el az eladás elől és hír szerint a szoborvásárt a legrövidebb időn belül nyélbe is ütük.

Kedvezőbb irányzat a nagyváradi adófelebbezési bizottságban

Némileg enyhítik a „vak kivetésekkel”

Nagyvárad, szeptember 22.

A nagyváradi adófizető közönség nagy megnyugvására és örömeire szolgál az a tény, hogy

az újra működő adófelebbezési bizottságok, a beadott adófelebbezések mintegy ötven százalékát, az adózókra nézve kedvezően intézik el, leszá-

lítják az alsófoku adókievítő bizottság döntéseit.

Máskülönben az adófelebbezési bizottság tagjai a tárgyalások során kijelentették, hogy az alsófoku adókievítő bizottságok tulságosan nagy kivetésekkel sújtották nagyváradi adófizetőit.

Egyszóval enyhítik az ugynevezett vakon történt légi kivetéseket.

Eredeti vagy utánzat?

Egyes cégek megkísérelték a „NIVEA” készítmények utánzását, hasonló elnevezés alatt és az ismert kék csomagolás felhasználásával. Kérjük mindenütt csak az eredeti

NIVEA-CREMET

és utasítson vissza minden utánzatot.

Csak a „NIVEA”-CREME és „NIVEA”-OLAJ tartalmazza a bőrrokon, bőrápoló „EUCERITET”. Ez teszi pótolhatatlanná, — utánzóhatatlanná.

AUSZTRIA UJ UTAKON

Ausztóriában proklamálták a fasiszta diktatúrát

Starhemberg egyelőre nem kapott formális szerepet

Winklert teljesen elejtette Dollfuss, aki kizárólag a Heimwehrre alapozza uralmát

Bécs, szeptember 22.

A ma hajnalban megjelent osztrák félhivatalos közlönyök bejelentették, hogy az osztrák „belpolitikai válságnak” vége van. Csak ennyit jelentettek be a közlönyök, de nem jelentették azt, hogy egyben az osztrák demokrácia is ezen a napon szenvedt.

Jelentjük helyette mi és az európai demokratikus államok valamennyi lapja ma ve-lünk együtt jelentheti, hogy Bécsben a mai napon az osztrák köztársaság alkotmánya és demokráciája kiszorult.

Történelmi dátum ez a nap is.

Abban, hogy Ausztória köztársasága letért az utról, mindenki hibás lehet, de Dollfuss egyáltalában nem hibás. Egy éve kinlódik, verekszik és törli magát, hogy a molochok köz-
ré kerüljön a kis Ausztóriát megmentse és helyes irányban vezesse.

Nem bírta tovább, mert nem bírhatta.

Egyik oldalról a szociáldemokrácia balra akarta tolni, a másik irányból az osztrák nemzetiszocializmus jobb felé sodorta. A két malomkő között még ment ez az emberfelet-
ti küzdelem, de most, mikor saját emberei is ellene támadtak, nem maradt kiútja. Defe-
rálnia kellett.

A Dollfuss ellentállásának sorsát Starhem-
berg, a Heimwehr vezére pecsételte meg. Starhemberg nem bírta a demokratikus Ausz-
triát, de nem tűrte a hitlerizmus betörését sem. Hirtelen és okosan valami középutat kellett találni, hogy a „bírodalom” ketté ne
szakadjon és a polgárháború sodródásában feldokló Ausztriát szét ne tépjék a molo-
chok.

Ezért utazott Starhemberg Rómába és ezért hozta, mint deus ex machinát, Mussolini fa-
szizmusát, amelynek megvalósulása esetén ter-
mészetesen a kis Ausztória Mussolini teljes tá-
mogatására is számíthat és attól sem kell félnie, hogy Franciaország megvonja tőle a se-
gítő kezét.

Ime, itt tartunk: a Mussolini-féle fasizmus, mint mentő és kivezető út!

Ha ez az út és ez az irány, vajjon hová halad a világ?

Dollfuss ellen fordult a Winkler vezetése alatt álló koalíció tag, a Landbund is. Cser-
benhagyta politikai katonaságának fővezére Starhemberg is.

Itt nem lehet tovább harcolni.

Ötvenszázaléka az országnak nemzetiszocialista, negyvenszázaléka szocdem. A tiszta-
zalek leegő már szinte légüres tér. Ebben a légüres térben nem lehet előrehaladni.

KERESZTÉNYSZOCIALISTA
DIKTATÚRA

Gyorsan és irtalmatlanul még egyszer ös-
sze kellett fogni azzal a kimerült energiával és hittel, amely még valamennyire megvan.

Dollfuss kormányának válsága tegnap ott tartott, hogy senki sem támogatta feltéte-
l nélkül. Arról, hogy a tényleges erő lemond-
jon feltételeiről, beszélni sem lehetett. Csak arról lehetett szó, hogy Dollfuss csatlakoz-
zék ahhoz a tényleges erőhöz, amelynek a „legolcsóbbak és legveszélytelenebbek” a fel-
télélei.

A tegnap éjszakai helyzet annyira kiélezett volt, hogy határozni kellett.

Dollfuss a lefolyt egy esztendő alatt nem egyszer igazolta már, hogy tud gyorsan ha-
tározni. Most így határozott:

A polgári középpel, a Heimwehrrel tart. A Heimwehr feltétele a fasizmus, tehát legyen fasizmus. Éppen ezért menesztetni kell a szet-
ségeket: menjen Winkler, Fey és Vaugoin. Winkler tényleg menjen. Vaugoint, a hadügyi minisztert, ledegredálta vasutügyi miniszterre és Feyt, felfelé buktatta: megtette alkancel-
lárnak. Szép titulus, de nem hatáskör.

És Starhemberg?

Starhemberg ismét nem kapott szerepet. Minden valószínűség szerint azért nem, mert nem vállalt szerepet. Starhemberg csak ak-
kor jön és tömegpresztizsének megfelelően csak akkor jöhet, amikor bizonyos és két-
ségtelen, hogy nem bukhat többé.

Dollfussnak most össze kell kovácsolni a keresztényszocialista diktatúrát, azért, hogy ha készen áll, átadhassa helyét a „pikk au” fasiszta vezérnek: Starhembergnek.

A hatalom áttolása már könnyen megy majd. A jelentősebb tárcák már a Dollfuss-
kezén vannak. Unu ictu azé az osztrák ha-

talom, akié a Dollfuss hatalma.

És már csak azért sem kaphatta meg Star-
hemberg most a diktatóri fővezérletet, mert előbb még verekednie kell.

Nem szabad ugyanis elképzelni, hogy a nemzetiszocialista és most már az ellensé-
gesen fellépő szociáldemokrata tömegek is télenek maradnak.

Most a Heimwehr és Vaterländischer Front nagyon kell és most nagyon fog verekedni. Kemény és könyörtelen lesz, mert hiszen ma-
gának és magáért, Starhembergért és a rend-
szerért verekszik.

A Heimwehr eddig csak azért verekedett, hogy más ne jöjjön. Most érkezett el az al-
kalma arra, hogy a kikapart gesztenyét ma-
gának kaparja ki.

Közben elesett Ausztória.

Már így szól a legfrissebb Höfer-jelentés:

— Ausztória már nem a mienk...

Sok vérbe, fáradtságba és az Ember leal-
jasított piedesztáljának hihetetlen megemelé-
sébe kerül, míg Európa visszafoglalja és újra Európába kebelezi be a kis Ausztriát.

(h. s.)

Az átszervezett osztrák kormány, amely Dollfuss diktátorra emeli

A ma hajnalban megjelent félhivatalos köz-
lönyök jelentései szerint Dollfuss kan-
cellár kormányát a legrövidebb időn belül újjászervezi.

Ez alkalommal a parlamentáris alaplól táplálkozó kormány a „személyiségek” kor-
mányává alakul át.

Az átalakulás kapcsán az állami végrehaj-
tó hatalom egész vezetését Dollfuss személye-
sen veszi át.

FEY FELFELÉ BUKIK, WINKLERT „HIDEGRE” ALLITJAK

A délelőtti órákban Bécs hihetetlen izgal-
makat élt át.

Publikálják az átalakított kormány névsorát

Délben tizenkét órakor publikálták az á-
tszervezett kormány névsorát.

Kancellár, külügyminiszter, hadügyi minis-
ter, biztonsági miniszter és földművelésügyi miniszter: Dollfuss.

Alkancellár: Fey volt biztonsági miniszter.

Pénzügyminiszter: Buresch.

Kereskedelmi miniszter: Stockinger.

Közmunkaügyi miniszter: Schuschmigg.

Az alkotmányreform minisztere: Ender volt kancellár.

A szociális ügyek minisztere: Schmitz.

Belügyminiszter: Kerber.

Vasutügyi miniszter: Vaugoin, volt had-
ügyi miniszter.

A kormány a keresztényszocialista dikta-
túra kormányának nevezi magát, de bejelen-
ti, hogy a fasizmust ha meg is valósítja, az az osztrák viszonyoknak megfelelő fasiszta rendszer lesz.

A MINISZTERIUMOK ELÉRE UJ ALLAMTITKÁROK KERÜLTEK

A délutáni órákban a hivatalos lapba
megjelent az új államtitkárok névsora is.

Az utcákon ideges és csoportosuló töme-
gek. Az egész város tisztában van azzal, hogy ma a döntés és a rendszerváltozás napja kö-
vetkezett el, de senki sem tudja, hogy ennek iránya milyen lesz. Az már kétségtelen, hogy az osztrák keresztényszocialisták diktatúrája következik.

Hirek járnak arról, hogy Feyt felfelé buk-
tatják és Dollfuss veszi át a biztonsági mi-
niszter hatáskörét is. Arról beszélnek, hogy alkancellárrá nevezik ki. Eddig Winkler volt az alkancellár és éppen az volt a panasza, hogy sem neki, sem pártjának sehol sincs hatásköre.

Winkler teljesen kiesik az új kormányból.

kormányból, mert ők pártvezérek. Vaugoin
szerepet kapott ugyan, de nem miniszteri tár-
cát, hiszen a volt hadügyminiszter mindössze a szövetségi vasutak vezérigazgatója lett.

A kormánynak szilárd elhatározása, hogy nem tűri tovább és többé, hogy a pártok a kormányzás nyugodt menetét zavarják.

A Reichspost, a kormány hivatalos szócsö-
ve, megállapítja, hogy az új kormány békét és nyugalmat hoz befelé és függetlenséget és biztonságot kifelé.

A Reichspost jóslatára Európa figyel most fel.

— Hasszorulás, rossz emésztés, erős bom-
lási és erjedési folyamat a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett visszafélednek.

Bujor egyesíteni akarja a romániai munkás- frakciókat

Bukarest, szeptember 22.

A Tempo jelentése szerint Bujor Mi-
hály, a romániai munkásmozgalom ismert
névű alakja, aki hosszú esztendőig tartó
rabság után csak nemrégiben szabadult ki a börtönből, a közel hetekben beiratko-
zik a Gelerther vezetése alatti független szociálista pártba.

Ezt megelőzőleg Bujor akciót kezd-
ményez annak érdekében, hogy a mun-
kásmozgalom három csoportja, azaz a szociáldemokraták, a függetlenek és a kommunisták egyezzenek ki és alkossanak közös frontot.

Amennyiben ez a kezdeményezés siker-
telen marad, annyiban Bujor proklamál-
ni fogja a függetlenekhez való belépését.

Szerencsés számok

Bukarest, szeptember 22

5000 ezer lejt nyert 28291
40 ezer lejt nyert 73903
20 ezer lejt nyert 14749, 32785
15 ezer lejt nyert 45546, 57814
12 ezer lejt nyert 49274
10 ezer lejt nyertek: 77086, 47065,
65922 78536 59653 27084 48036 52735
3878
8 ezer lejt nyertek: 74636 47444 26538
42026 56485 73524 52627 72184 66801
71649



„Sigi”
Prezervatív
megbízható
Kapható:
gyógyszer-
tárakban és
drogériákban

TOMCSA SÁNDOR:

TIZEZERSZERES KICSINYÍTÉS

(Kísérlet egy új riport-
fajta megteremtésére)

Az ember néha hihetetlen dolgokról értesül. Megmagyarázhatatlan tényekről, aljas borzalmakról, melyek szereplői csodálkoznak legjobban a történeteken. Mint ha nem is ők követték volna el a rémségeket, hanem most olvasnák valahonnan és megbotránkozással vegyes hitetlenkedéssel csóválják fejüket: lehetetlen!

És a kívülállók erre a „lehetetlenre” a bűnös végső, kétségbeesett védekezésére gondolnak.

Évekkel ezelőtt egy törvényszéki tárgyaláson voltam, mely egyaránt nagy port vert fel úgy az illetéktelenek, mint az illetékesek közt, kik közé tudvalevően az áldozaton és a tettesen kívül odataroznak a lelki élet kilengéseinek okait kutatók is, akiket jó magyarsággal pszichológusoknak és tősgyökeres magyarsággal freudistáknak neveznek.

Egy férfi és egy nő felett ítélezett a bíróság. A bűntény körülményei egyenesen hihetetlenek voltak. Röviden: a férfi a nő biztatására agyonvert egy leányt, aki neki sosem vétett, sőt még csak nem is látta a tett elkövetését. Egy leányt vert agyon, aki szegény volt és jelentéktelen.

A számonkéréskor a férfi azt vallotta, hogy ha így visszagondol, valahogy érhette volna meg a magyarázatlanul egy olyan lelkiállapotba siklott bele, melyben a tettet nem vérengzésnek látta, hanem csak egy kötelező szolgálatnak, egy szívségnek, melyet helyében minden valamirevaló, udvarias férfi megtett volna. Mert a nő a tétől — melyet neki ki tudja milyen külső vagy belső hatás, feszültség parancsolt — oly rémülten és oly kétségbeesetten borzadt, hogy az áldozat szenvedése és vergődése csak másodlagos hatást nyert a felbujtó nőnek a tétől való elképzelhetetlen iszonyata mellett. A nő — vallotta a férfi — míg ő végzett, fájdalomtól eltorzult arccal és zokogástól szaggatott hangon, félrefordulva biztatja: „üssed, üssed, hogy már legyen vége!”

A nő összetörve ült a vádlottak padján és egyre csak azt hajtogatta, hogy neki ezt meg kellett tennie. Később megvizsgálták az elmeállapotát és teljesen normálisnak találták.

A bírósági ítélettel a magam részéről nem voltam megelégedve. Tulenyhének találtam.

A tegnap délutánig.

Tegnap délután ugyanis alkalom kínálkozott, hogy még egyszer kimenjek a természet nyári tárlatára. Bizony már szedegetik le a zöldben-tartott képeket s inkább a sárgásbajlók gyönyörködhetnek, de egy-egy félreesőbb sarokban még pompázatos nyári hangulatok vannak.

Mikor jöttem hazafelé, megjavulva és bűnbánattal szívémben, egy kert mellett, melyben iskolás lányok tanultak, futkároztak vagy a nyár emlékein a'olgtak, egy 13-14 éves lánnyal találkoztam. A lány ki volt pirulva, lihegett és félelem bujkált szemeiben. Nézelődött s mivel mást nem látott a közelben, engem szólított meg:

— Lesz szíves segíteni nekem? — fordult hozzám, de látszott rajta, hogy ezt csak végső kétségbeesésében tette. De már ekkor szinte könnyezett.

— Kérem — mondtam kissé meglepetten és képzeletemben már birkóztam valami apaccsal, vagy affélével, aki nőket inzultál — miben állhatok rendelkezésére?

— Jöjjen — szólta a kis hölgy és izgatottan elindult.

A fene egye meg — gondoltam — ebbe is nekem kellett beleesnem, de hősiesen elindultam a leányka után.

Egy bokorhoz értünk, a bokor mellett egy intézeti sapka hevert. A kisleány tisztes távolban megállott a sapkától és rémülten mutatott rá:

— Legyen szíves kérem, fogja meg.

— Mit? — háztam ki magam és lehé-
zőleg duzzadtak izmaid.

— A... a... pillangót! — És szípo-
gni kezdett.

Azaz: hogy a sapka alatt egy lepke van és hogy én fogjam meg. Tehát óvatosan benyultam a sapka alá és tényleg egy lepke puha, finom szárnyait éreztem vergődni markomban.

— Megvan! — ujjongtam fel, mert

egy pillangóval mégis könnyebb eladni, mint egy afféle vadállattal. Felegyenesedtem, a lepkét óvatosan tartva ujjaim közt.

A kislány a könnyeivel küzdött, majd zokogva kitört:

— Most... most... ölje meg!!

— Mit csináljak? — hült meg bennem a vér, mert hiába, élet élet és ez a lepke nem egy békés po'gára egy háborús államnak, kiből nyugodtan megforgathatom a szuronyomat.

— Ölje meg, tegye meg, ölje meg — könyörgött a kislány.

— De miért? — törtem ki szinte indulatosan és a lepke remegni kezdett az ujjaim közt.

— Mert én nem merem — zokogta ez a kis izé... nem is tudom, kit mondjak a történelemből.

— Hát miért ne éljen szegényke — fogtam melege a hangom.

— Azért, — bömbölte most már a leányka — mert kell a lepkegyűjteménybe! Jaj, hogy sajnálom, Istenem, hogy sajnálom — és úgy zokogott, hogy azt hittem, rosszul lesz szegényke.

— Gondolja — adtam az ötletet — hogy meg sem fogta. De a kis hölgy majd nem sírógörcsöt kapott:

— Nem lehet, nem lehet, mert akkor elbukom a természetrajzból. Jaj, hogy sajnálom szegény kicsi pillangót! Hamar ölje meg kérem, szorítsa a potrohát! —

III
A legfinomabb külföldi átmeneti- és téli kabátszövetek,
a legjobb öltöny- és ruhaszövetek,
a legdivatosabb színekben és mintákban,
a legolcsóbb árakban

Kérdezzen meg valakit,
aki már viselt
VESTIS-szövetet!

VESTISNÉL
BRASSO, LENSOR 22 SZ.

És elfödte szemeit.

Persze gondoltam arra, hogy elengedem a lepkét, de egy századmásodperccel a gondolat megvalósítása előtt, a kislány rám nézett és tagadhatatlan lekicsinyléssel hangjában, így szipáskolt:

— Maga, maga olyan gyáva?

Elöntött a vér, fejem zugni kezdett és vesztüül kalimpált a szívem:

— Én? — üvöltöttem majdnem — hogy én gyáva vagyok?!

Összeszorítottam fogaimat és valami megnevezhetetlen dühvel, oktan felhá-

borodással, valami őskorból rámozgató indulattal összeroppantottam a kis pillangó potrohát.

Pontosan úgy, ahogy ez a nőbimbó mondta.

Aztán a tetemet ledobtam elébe:

— Tessék!

És most, most ha visszagondolok arra a bírói átölekre, úgy érzem, hogy mégis csak igazságos volt.

A felbujtó nő nem cselekedhetett másképp és a gyilkos férfi nem volt elég bátor ahhoz, hogy gyáva legyen.

Parlagi már megint megkapta a színjátszási engedélyt

A koncessziók körüli otromba intrikák újra feltámadtak

Nagyvárad pert indít Janovics ellen

Nagyvárad, szeptember 22

Röviden jelentette már a B. L., hogy Parlagi Lajos színigazgató játszási engedélyt a belügyminisztérium visszavonta.

Mai jelentéseink szerint Parlagi a visszavont játszási engedélyt ismét megkapta.

Az ügy ezek után is változatlanul rejtélyes

Senki sem tudja még ma sem, hogy miért vonták vissza Parlagi játszási engedélyt és azt sem, hogy miért adták vissza.

A játszási engedély visszavonásáról a miniszter nem is Parlagit, hanem Nagyvárad városát értesítette és így a jelenleg Kolozsváron tárgyaló színigazgató csak nagyvárad barátságát értesült arról, hogy bírába tárgyal már, mert nincs játszási engedélye.

Tegnap este Gróf László, Nagyvárad volt színigazgatója telefonon arról értesítette Parlagi Nagyváradon tartózkodó feleségét, hogy

a minisztérium a játszási engedélyt ismét kiadta és hogy azt ő, Gróf expressz már továbbította is Nagyváradra Parlagi címére.

A játszási engedély ma reggel tényleg meg is érkezett.

A játszási engedély tehát ismét megvan. Ezt értjük is, de azt sehogysem, miért nem volt meg két napon át? Valami ismét történik a háttérben? A szokásos őszi színigazgató kampány során ugylátszik újra intrikálnak.

Egyébként a nagyvárad városi tanács éppen ma foglalkozott a színház kérdésével és azon dr. Soós alpolgármester oda nyilatkozott, hogy

a nagyvárad magyar színházat Parlaginak kell odaadni már csak azért is mert benne van a legtöbb művészi és erkölcsi garancia, de ezenfelül is Nagyvárad magyar kisebbségei Parlagit kívánják az idén színigazgatóknak.

Az alpolgármester ezzel kapcsolatban azt javasolta, hogy a román színház játszási jogát viszont dr. Marcus István volt rendőrprefektus, színházeti felügyelő kapja meg.

Elmondotta még az alpolgármester, hogy Janovics nem tartotta be a szerződést és

ezért a város a volt színigazgató ellen perrel fog fellépni.

Mivel a mozi és színház összekapcsolásával mindig baj volt és baj van, az a vélemény alakult ki, hogy a két intézmény ügyét külön kell választani.

Böszörményi városi tanácsos figyelmeztette a városi tanácsot, hogy az eddigi igazgatók nem tartották be a szerződésnek azokat a pontjait, amelyek őket bizonyos számú előadások tartására kötelezték. — Ugyisint az eddigi színigazgatók nem fizették be a munkanélküli segélyeket sem.

Szóba került még a tanács előtt az az ajánlat is, amelyet Imre Sándor, a Janovics-féle társulat művészeti rendezője adott be és amelyben a nagyvárad színház jogát kérte azzal, hogy vállalkozását anyagiakban Danese Jakab nagyvárad pékemester finanszírozná.

A város dr. Fried János tőzsdetitkár

felszólalása után úgy döntött, hogy a nagyvárad színház koncesszióját ebben az évben Parlaginak ítéli oda a Janovics-féle szerződés feltételei szerint és természetesen abban az esetben, ha Parlagi játszási engedélyt tud bemutatni. Szóval Parlagi ma a városi színház joga. Ma igen, mert ma van játszási engedélye.

Holnap talán ismét nem lesz. Mit lehet tudni ebben a zürzavaros és komplikált komplexumban, amelyet úgy hívnak, hogy „erdélyi magyar színészlet”

— Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyek hetenként egyszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Kórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegék használják szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat.

Carabas a piacon is ur A temesvári rokkantárusok harca a piaci rendőrkormány ellen

Temesvár, szeptember 22

Ott, ahol a jogrend védelme megszűnik szentség lenni, minden kicsi hatalmi pozíció alkalmas a legcsunyább visszaélésre és inzultusra.

Carabas temesvári rendőrkormányzár például azt a beosztást kapta, hogy felügyeljen a piaci rendre. Rendes körülmények között sablonos tevékenység ez, felügyelet, afféle piaci baktárság ez az árusok és kofák fölött. De lehet másképpen is kezelni. Minden az embertől, meg a lehetőségétől függ.

Carabas például egyenesen Carabasa lett. Önkényesen rőtta ki a büntetéseket, aki magára vonta bős haragját és az árusokat úgy dobálta egyik helyről a másikra, mint az őszi szél a falevelet.

Legutóbb 15 hadirokkant árus tett eliene feljelentést. Ezek a szegény rokkantak évek óta álltak a főbb utcákon, fák alatt áruikkal, most Carabas eldobálta őket. Ugyanakkor a megüresedett helyekre olyanokat helyezett, akik sem fizikailag, sem anyagilag nem rokkantak.

A vizsgálat megindult. A vizsgálat általában mindig megindul. A vizsgálatnak olyan a természete. Az nem változik. De attól a Carabasok sem változnak.

Amerika nekilát a hadihajó- építésnek

Washington, szeptember 22.

Több alkalommal rámutatott a B. L. arra, hogy a japán tiltakozó jegyzék válaszként Roosevelt még erősebben kiépi az amerikai hajórajt. A munkanélküliség támogatására elhatározott közmunkák egyrésze helyett hajóépítési közmunkákat készítenek most elő és a legújabb jelentések arról számolnak be, hogy az amerikai kormány teljes egészében megvalósítja a tervezett flotta-építési programját.

A költött tengerészeti egyezmény megállapította azt a felső határt, ameddig Amerika a hadihajók építésében elmehet. Roosevelt ezt a felső határt még nem érte el és nem is akarta a keretet kihasználni. Japán erős rivalizálása azonban most arra kényszeríti, hogy tovább építkezzék és az a terv, hogy az amerikai tengeri haderőt addig a határig kiegészítik, amíg azt a tengerészeti nemzetközi egyezmény megengedi.

A felsíki főszolgabírót a brassói prefekturára helyezték

A belügyminiszter távirati uton a brassói prefektúra igazgatójának delegálta dr. Gutman György csikszeredai főszolgabíró. A fiatal magas állásba helyezett főtisztviselőt a legelőnyösebben ismerték egész Csik-megyében, aki minden ember baján tőle telőleg segíteni igyekezett. Brassó megye egy igen értékes embert nyer Guiman dr. szemé-lyében, akiben Csikvármegye egyik legnép-terűbb közigazgatási emberét veszíti el.

A brassói református aggmenház

A ref. Nőszövetség és egyház presbiteriája a Brassó-Bolonya-Szentpéter-uti célra vásárolt és adományozott telke-zen aggmenházat létesít. Az aggmenház rendeltetése az, hogy az önhibájukon ki-rit elszegényedett és munkaképtelenné vált, vagy az idők rendjén elaggott egy-háztagokat, vallásos lelkiületű egyéneket általma alá vegye, számukra az otthon-ot és lehetőleg a szerény ellátást biztosítsa. Felhívja ezért az egyháztagokat és ne-meslelkű egyéneket, hogy akik ezen em-berbaráti, egyben kulturális szeretetűn-temény alapításában s majd fenntartá-sában résztvenni óhajtanak, jelentkezze-nek a brassói ref. lelkészi hivatalban.

Elfogad a lelkészi hivatal a fenti célra egyszersmindenkori nagyobb, vagy ki-sebb adományokat, készpénzben vagy természetben, (cement, téglá, fa, szeker, vagy kézi napszám, kőműves, ács, asztá-los, lakatos, szerelő stb. munkákat).

Elfogad a lelkészi hivatal havonkénti kisebb vagy nagyobb hozzájárulásokat, veszendőnek gondolt takarékpénztári be-tekélyeket, melyeket építési anyagok beszerzésére fordíthatna. Egyben na-gyobb összegű adományozóknak jogot ad arra, hogy a saját részükre egy aggmen-házi szobát építhessenek, abban már most életfogytig lakhassanak, ha az intézmény szervezeti s háztartási szabályzatát ma-gukra nézve kötelezőnek elismerik. Ter-mészetesen e kegyes lelkek lehetnek bár-mely foglalkozásúak, tisztviselők, hiva-talnokok, iparosok, esetleg magános jobb módú egyének is, akik egy külön házat nem építhetnek, de így, egy szeretet-in-tézmény keretében biztosítani akarják maguknak a nyugodt és védett otthont és ellátást.

Turisztika

Az „Encián” si- és turistaegylet vasárnap, jolyó hó 24-én kirándulást rendez Predealra, innen az új uton át a Pojánába. Indulás vo-nattal a nagyállomásról, reggel 7 órakor. Ve-zető: Szabó József.

Teközsport

Vasárnap tartja a Reiss-pályán a „Vig Barát” nagy háziversenyét. Az eddigi szokástól eltérőleg 9 fára játszanak. Ugyancsak a Reiss-pályán rendez szom-batiót este a „Testverség” 8 órai kezdet-tel szüreti mulatságot. Péntek este 8 óra-kor a Reiss-pályán a „Vig Barát” mér-kőzés a bajnoki címért.

Különös testvérharc a brassói törvényszék előtt

Brassó, szeptember 22.
Két testvér állott szerdán a brassói törvényszék Sápnetreanu tanácsa előtt, akik ellen azt a vádat emelték, hogy köl-csönös gyilkossági kísérletet követtek el egymás ellen. A két testvér Manole Minea és Stefan Minea vallomásából kiderült, hogy régóta elkeseredett ellenségei egy-másnak — a vád tárgyát képező cselek-mény ezelőtt két évvel, 1931 júliusában történt. Manole Minea összeveszett a fe-léségével, aki Stefan Minea házába me-nekült. Stefan Minea arra akarta rábírn, az asszonyt, hogy váljon el az urától. Akkor megjelent a ház előtt Manole Mi-nea és a felesége után küldött. A felesége kijött az utra, azonban vele jött Stefan Minea és ennek egy pár barátja, akik rá-akartak rohanni az egyedülálló Manole Mineara. A körülfogott férfi úgy véde-kezett, hogy háromszor egymásután a le-vegőbe lött és így elmenekült, majd je-lentkezett a zernesti csendőrségen és át-adta a revolverét. A vádat Virgil Jonescu ügyész, míg a védelmet dr. Petre Fildan és dr. Olaru képviselték. A törvényszék az ítéletében helyt adott a védelem érvei-nek és mind a két testvért felmentette a gyilkossági kísérlet vádjá alól és csak til-lott fegyverviselés miatt ítélte el Manole Mineát 2000 lej és Stefan Mineát 3000 lej pénzbüntetésre. Manole Minea megnyu-dodott az ítéletben, Stefan Minea azon-ban felebezéssel élt.

Dannert forráskutató szenzációs felfedezése Brassóban

Brassó, szeptember 22.

A forráskutató Dannert professzor, aki tudvalevőleg csodálatos varázsvesszejével megállapítja, hogy a föld alatt milyen mélységben van forrás és a forrás milyen erővel bugyog a föld színe felé, az utób-bi napok tanulmányai során Brassó város jövő fejlődésére nézve döntőjelentőségű felfedezéseket tett.

A professzor ugyanis megállapította, hogy az ujonnan készült Culeanu-park alatt, mintegy 16 méteres mély-ségben hatalmas töm van, amelynek nyomása oly erős, hogy a víz a föld és a hegy alatt egészen a Sprengig folyik, ahol tisztavízű forrás formá-jában buggyan elő a földből.

A professzor azt is megállapította, hogy ez a földalatti medence néha, ha so-kat esik az eső, veszedelmesen megtelik és ilyenkor a Spreng-hegy alatt levő for-rásokban keres magának a föld felszínére kivezető utat. A Culeanu-park alatt levő

tó tehát a környék egyik leggazdagabb víziú medencéje. Ennek a tónak a forrási ereje oly nagy, hogy

nincs kizárva, miszerint a medence tulajdonképpen ásványvizet tartal-maz, amely azonban nem tud magá-nak utat törni a föld alatt a hegyig és csak a tiszta víz buggyan ki a föld-ből a Spreng-hegy alatt.

Ennek a felfedezésnek Brassó város jövő fejlődése szempontjából óriási je-lentősége van. A városnak ugyanis ere-de-tileg az volt a terve, hogy a Culeanu-park helyére hatalmas tavat, fürdőt és kuszalont, télire pedig korcsolya-pályát épít. Amennyiben ez a több évtizedes terv valóra válna, úgy a vízkérdést megoldot-ták, mert a területet 16 méter mélységben rendkívüli erősségű földalatti rezervoár láthatja el a szükséges és kifogyhatatlan vízmennyiséggel. Másrészt pedig, miután sikerült megállapítani a Spreng-alatti

források eredetét, a Forrás-hegy alá ter-vezett hatalmas fürdő és halastó kérdése is megoldást nyert, mert hiszen a forrá-sok kapacitását mesterségesen lehet emelni annál is inkább, mert most már ismerik a források földalatti tartalékját.

Dannert professzor egyébként a Poján-nán is talált vízforrásokat, amelyeknek nyomása sokkal nagyobb, mint azok a források, ahonnan a városi vízművek je-lenleg kapják a vizet. Ez a felfedezés is nagyjelentőségű, mert a Pojánán állandó vízhiányról panaszkodtak, ami jelentősen akadályozta a pompás üdülőhely fejlődé-sét. A forráskutató professzor általában megállapította, hogy Brassó alatt, mint-egy 16—20 méternyire rengeteg víz van, egyes helyeken pedig valóságos tengerek terülnek el, melyeket ha kihasználnák, a legnagyobb folyóvizet is pótolná ebben a hegyekkel körülvárt és víztelen „fürdővá-rospan”.

A brassói nyugdíjasok rendkívüli közgyűlése

Nem kell az adóban, pénzüket akarják

Brassó, szeptember 22.

A brassói nyugdíjasok hónapok óta hiába harcolnak jogaikért, mert bárhová is fordulnak, üres ígéretet és biztatáson kívül egyéb orvoslást aligha kapnak sé-relmeikre. Ez a sikertelen harc készítette a nyugdíjasokat arra, hogy akciójuk ere-jét fokozzák.

A nyugdíjasszövetség vezetőségének határozata értelmében

a brassói nyugdíjasok szeptember 24-én, oasárnap délelőtti tíz órakor a fő-téri Tanácsház termében rendkívüli közgyűlést tartanak.

Értesüléseink szerint a nyugdíjasok

kongresszusán elsősorban a hátralékos nyugdíjak kérdését fogják megvitatni. A brassói nyugdíjasok úgy memorandu-mukban, akárcsak a pénzügyminiszter előtt személyesen annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a hátralékos nyug-díjakat ne adóbonokban, hanem kész-pénzben fizessék ki.

Tekintve, hogy kérésüket eddig senki sem hallgatta meg, elhatározták, hogy rendkívüli közgyűlést hívnak egybe va-sárnap délelőtti tíz órakor a közgyűlésen kimondják azt, hogy addig nem nyug-szanak, amíg hátralékos követeléseiket készpénzben meg nem kapják.

Kiírták a pályázatot a Forrás-hegy alatti fürdőre

Brassó, szeptember 22.

Brassó város vezetősége nemcsak tervezge-ti, hogy a Forrás-hegy alatt fürdőt, csónaká-zó tavat, kertészetet és ezzel összefüggő spe-ciális kulturát terem, hanem már hozzá is fogott a keresztülvitel első teendőihez. Ma délután az állandóválasztmány tárgyalta a kérdést és elhatározta, hogy pályázatot ír ki a tervek elkészítésére. A pályázat a legro-videbb időn belül meg fog jelenni a lapokban és 30 napi időt ad a szakembereknek arra, hogy terveiket elkészítsék. A pályaművek 20, 15 és 10 ezer lejes jutalommal díjaztatnak.

Új utca-elnevezések

Brassó, szeptember 22

Brassó város állandó választmánya teg-napi ülésén több bolgárszegi, méhkerti és derestyei utca elnevezésének ügyét tár-gyalta. A választmány a speciális bizott-ság előterjesztett javaslatát elfogadta és azt a legközelebbi tanácsülés elé fogja terjeszteni. Egyidejűleg a választmány utasította a mérnöki hivatalt arra, hogy a legújabb elnevezésekkel kapcsolatban még 1929-ben elkészített és még annak-idején kifüggesztett házszámjelzőtáblák díj címén az érdekelt háztulajdonosoktól táblánként 40 lejt haladéktalanul szed-jen be. Az új utcaelnevezések tárgyában

Egyidejűleg utasította az állandóválasztmány a város jogügyi osztályát, hogy tanulmá-nyozza a szükséges és nem városi terület igénybevitelére megteendő lépéseket és tegyen haladéktalanul jelentést és terjesszen javas-latot a tanács elé. Hogy a Forrás-hegy alatti területre ezentul szemetet ne rakhassanak le, az állandó választmány elrendelte a terület őrzítését és utasítást adott arra, hogy a sze-méltérakási tilalom megszegői ellen a kihágá-si eljárás indíttassék meg.

Az előleges kiadásokra 300 ezer lejt szava-zott meg az állandóválasztmány, mely ösz-szeg a városi kölcsönből fedezendő.

meghozandó tanácsi határozat után, az ezekre vonatkozó új táblákat is haladék-talanul elkészítik, és ezek költségeit is az érdekelt háztulajdonosok fogják viselni.

Az utca és házszámjelző táblák felíra-tai egy régebbi tanácsülés határozata ér-telmében háromnyelvűek lesznek.

Az új utcaelnevezések rendjén, az ó-brassói Malom-utca Hartenek-utca nevet fog kapni, míg az Alsóvilá-utcaát D. Fi-litii metropolita utcának, a jelenlegi Har-tenek utcát Herfurth utcának, a Cenkalja „A” utcát Carmen Sylva utcának, a Pos-taréti felső részén levő villasort pedig Trauschenfels sornak fogják elnevezni.

Nemrég közöltük, hogy a városi ta-nács a városi takszákra vonatkozó módo-

sított szabályrendeleteit jóváhagyás vé-gett felterjeszti a belügyminiszteriumhoz. A belügyminiszter most leérkezett leira-ta szerint a módosított szabályrendeletet jóváhagyta és így azok életbe lépnek. A városi tanács a módosított szabályrende-letről hirdetmények útján fogja tájékoz-tatni a közönséget.

A vármegye újabb községi segélyeket utalt ki

Brassó, szeptember 22

A vármegye állandó választmánya leg-utóbbi ülésén több segélykérelmi ügyben döntött. Így a vármegyei előjáróság el-határozta, hogy Hollvay község iskolaépí-tésének céljaira nyolcszázötvenezer lejt ad. Ezt az összeget a vármegye jövő évi költségvetéséből fedezik és ugyancsak a jövő évben kezdik meg az építkezési munkálatokat.

Alsó Mócs községnek a köztégtanács ké-résére 5000 lejt iskolasegélyt szavaztak meg. Ezzel szemben az ujonnan épült Sirnea községnek tízezer lejt adtak, hogy a járhatatlanná vált utakat rendbehozza.

Itt említjük meg, hogy Dobolló község előjárósága nemrégén kérelemmel fordult a vármegyéhez, hogy a primária javítási céljaira adjon valamit, azonkívül a köz-ség területén négy kis fahidat szeretnének építeni, tekintve, hogy a hidak hiánya na-gyon hátráltatja a forgalom lebonyolítá-sát. A vármegye a kérésnek helyt adott és harminchétezer lejt utalt ki Dobolló község előjáróságának a kérvényben fel-tüntetett munkálatok elvégzésére.

Az Ivria Sport-Club asztalitenisz szakosztálya

Jolyó hó 24-én háziversenyt rendez az Encián Sport Club csapatával. Résztvesz az Ivria má-sodik csapata a következő összeállításban: Stammler I., Krausz Hermann I., Krausz Zsu-zi II., Stammler II., Nagy Ernő, Szessler, Marmorstein, Méry Zsófi. Páros: Stammler I. — Nagy, Krausz I. — Krausz II., Stammler II. — Szessler.

Encián csapata: Balló, Tóth II., Hanke, Csáki, Likvonik, Tóth I., Ivánka, Jánossy.

A verseny az árvaházutcai tanácsteremben lesz megtartva. Vendégeket szívesen látunk. Belépő díj 5 lej. Kezdeté reggel 9 órakor.

LUX
NOZGÓ
BRASSÓ

Ma, pénteken premier!
EGGERTH MÁRTHA — PETROVICS — VEREBES
hatalmas filmoperettje:

Havai rózsája

a szezon legnagyobb slágere. — **Ábrahám Pál** világhírű operettje filmen.

Panaszkönyv

Kritika, hozzászólás, javaslat és indítvány

Rovatvezető: A KÖZÖNSÉG

Lapunk egyik legutóbbi számában panaszos írást kaptunk egyik előfizetőnkől, aki a borbélyok és a mozik drágasága ellen foglalt állást. Erre a panaszos levélre úgy a borbélyok, mint a mozik válaszolnak. Amint a levelekből kitűnik, mindkét érdekelt csoport azt igyekszik igazolni, hogy előbb sem a borbély, sem pedig a mozi nem lehet.

Hallgassuk meg őket.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Nagybecsű lapjuk „Panaszkönyv” rovatában egy levél jelent meg, amelyre kötelességünknek tartjuk érdemben és az igazságnak megfelelően válaszolni. Mielőtt az említett írás megjelent volna, nagybecsű lapjuk cikket közölt azokról a tervekről, amelyek a borbélyiparosság vezetőit fűtik a szakma megmentése érdekében. Ebben a cikkben nem hangsúlyozták ki eléggé, hogy mi, a borbélyok vezetői is olesóbbá kívánjuk tenni a közönség számára a borotválkozást, nyírást és általában a borbélymunkát akkor, amikor a szakmát meg akarjuk szabadítani a házalóktól, a kontároktól és a parazitáktól. A cikkíró hölgy nagyon téved, ha azt hiszi, hogy a borbélymesterek profitéségből vesznek 10—15 lejt egy borotválkozásért és ugyan csak a meggazdagodási vágy hajtja őket akkor, amikor nem nyírnak három lejekért. Egy rózsatéri borbélyüzletről beszélt a cikkíró hölgy és ezt az üzletet úgy tüntette föl, mintha megválták volna a pénztárcáját. Jól lehet itt is ugyanolyanok az árak, mint a többi műhelyekben. Ennek az üzletnek a havi rezsije 10 ezer 250 lejt tesz ki. A tulajdonos azonban a kölcsönvett és befektetett pénzek után egyszázalékos kamatot fizet. Naponta átlag harminc vendég fordul meg az üzletben. Egy hónapban összesen huszonöt munkanap van. És ha a cikkíró hölgy valóban szívén viselné szakmánk sorsát és kiszámítaná, hogy minden vendég után legkevesebb 15 lejt kell bevennie az üzletnek, hogy a nyers kiadásainak csak egy részét és nem az összes kiadásokat fedezze. De ekkor még egy banit sem keresett. Sőt még mindég ráfizelt. Ellenben, ha naponta nem harminc, hanem hatvan vendég fordulna meg, akkor a terhek hatvan fizető vendégre oszolnának meg és így az árakat is le lehetne szállítani. Ennek azonban az első kelleke annak a programnak a megvalósítása, amelyet e lap hálsábjain közzé tettünk.

A hölgy elfelejti, hogy az iparosság az államkassza egyik legnagyobb fenntartója. Mi fizetjük az adókat s nem pedig a „fekete” meg zugborbélyok, akik ugyanannyit vesznek, mint az üzletben, de sem adót nem fizetnek, sem más személyeknek nem adnak kenyeret.

A cikkíró ócskóbbítási álmait sokkal hamarabb elérte volna, ha arra buzdítja a hatóságokat, hogy az adót nem fizető zugborbélyok és házalókkal szemben a legerélyesebben eljárjanak. Mert garantáljuk a kétségbeesett hölgynek, hogy amennyiben egyetlen kontár sem volna Brassóban és a többi „állami” konkurenciák is megszűnnének, mi volnánk azok, akik azonnal megolcsóbbítanánk az árakat. Ezt azonban nem tehetjük meg ma, amikor a pósta, a tűzoltóság, a hadserg és a többi állami hivatalok mind saját borbélyműhelyeket állítottak fel, hatalmas tömegeket vonva el a becsületes borbélyipartól.

Tisztelettel:

Molnár Antal,

a borbélyok ipartársulatának elnöke.

Ezzel egyidejűleg a mozgósínházak részéről a következő válaszlevelet kaptuk, amit szintén minden kommentár nélkül közlünk:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Első pillanatban úgy gondoltuk, nem válaszolunk. A cikkíró hölgy legnagyobb meglepetésünkre azt írja, hogy köztisztviselőnek léte nem képes harminöt lejt fizetni egy jegyért. Az isten szerelmére: hát ki követelt, hogy páholyba menjem, amelyből néhány jegyet adunk el csak esténként. Van 17 lejes jegytől huszonöt lejesig. A Lux-mozgó például most szállította le az árait és a földszinten a legdrágább hely 25 lejt. Az Astrában sem drágább. Itt is a földszinten egy jegy harminc lejt s nem pedig harmincöt.

Hogy miért drága a mozi? Elsősorban azért, mert a mozik estéről estére teljes bevételük huszszázalékát adóba fizetik. Ami megmarad, azt pontosan félbe kell osztani a filmköleszőnőkkel. A film pedig méregdrága, mert nem belföldi áru. A legutolsó zsurnált is külföldről kell behozni. A filmkölesző pedig csak úgy találja meg a számítását, ha olyan áru jegyek után osztokodik, amilyenek ma vannak a mozikban. Még így sem

képesek a mozik keresni. Mind nyakig elvannak adósodva, egynehány az ország területén be is zárt, a filmköleszőnők pedig szintén a tönk szélén állanak. Ezzel szemben az utcai tornászok itt maradnak három napig, leadnak tizenötezer lejt a munkanélküliségnek és tovább állnak. A mozik azonban naponta többet adnak az államnak, mint ezek a tornászok egész vendégzereplésük során s így inkább megérdemlik a támogatást, mint az akrobaták, akiket szintén meg lehet nézni, de semmiesetre sem a mozik hátrányára.

Mert senki sem lehet olyan naiv, hogy Kiepurát három lejért követelje és egy Bolváry film megtekintésére négy-öt lejért tartson igényt akkor, amikor egy ilyen filmnek a filmköleszőnőnél biztosított minimális garanciája legkevesebb ötvenezer lejt. Ez azt jelenti, hogy a mozinak legalább százötvenezer lejt kell bevennie, hogy a filmre rá ne fizessen. Ezt pedig ötletes bevételekből nem lehet biztosítani. Még a mai huszonöt lejesekből sem. És nem is fog lehetni mindaddig, amíg a mai kiméletlen huszpercentes adórendszer gvikolja a mozikat. Ha majd az adót leszállítják, a devizakorlátozások megszűnnek, vagy pedig majd belföldön fognak megfelelő mennyiségű olesó filmet készíteni, akkor a mozik lesznek az első, amelyek az árakat leszállítják.

Tizenhárom millióba kerül a vágóhídi gépberendezés

Bukaresi jóváhagyta az árlejtést

Brassó, szeptember 2.

Mintegy három héttel ezelőtt a város házan árlejtést tartottak az új vágóhíd gépberendezési munkálatainak bérbeadására. Ezen a második árlejtésen — mivel az első különböző formai okok miatt megsemmisítették — összesen hét cég vett részt, amelyek közül egy magyarországi volt, a többi pedig bukaresti.

A második árlejtésen, mint emlékeztet F. I. Bernaky mérnök bukaresti gépvállalat vezérképviselő adta be a legelőnyösebb ajánlatot, amelynek mindössze csak az volt a szépséghibája, hogy egyes részeiben nem volt elég precíz és világos. Az árlejtés után a város állandó választmánya, valamint az árlejtési bizottság Bernaky mérnök ajánlatát deklarálta a legelőnyösebbnek, éppen ezért a ver-

senypályázaton résztvevő többi cégek elhatározták, hogy a határozatot megfellebezik.

Erre azonban nem került sor és így fellebezés nélkül került az ajánlat a Bukarestben működő árlejtési bizottság elé, amely a mérnök ajánlatát elfogadta. Az árlejtés eredményét maga Voicu Cornél dr. polgármester mutatta be a központi árlejtési bizottságnál, ahol azt azonnal áttanulmányozták és láttamozták is.

Bernaky mérnök ajánlata 15 millió lejt körül mozog.

Tekintve, hogy az árlejtés eredménye végleges. Brassó város vezetősége a napokban megkötöti a szükséges szerződést és így nemskára megkezdik a vágóhíd gépberendezési munkálatait.

„Nagyon jó madarak” a brassói törvényszék előtt

Egy tárgyalás kezdetétől a végéig

Brassó, szeptember 22

A brassói törvényszék II-ik szekciójának Seid tanácsa ma hirdette ki ítéletét Lednicki István, Nagy József, Russu József, Fekete György és Roth Dávid vádlottak érdekes bűnügyében.

A TÁRGYALÁS

délelőtti tizkor kezdődött és két órákor végződött. A bírák Seid tanácselnök és Baiulescu segédbíró végig magyarul vezetik a kihallgatásokat. A per anyaga lopás, betöréssellopás, orgazdaság.

A VADAT

Mardare ügyész képviseli. Lednicki István és Nagy József többrendbeli betöréssellopással, Russu Józsefet különböző ruhaneműek ellopásával, Fekete Györgyöt és Roth Dávidot orgazdasággal vádolja az ügyész.

A VÉDELME

Fekete György részére dr. Gherasim Olariu látja el, míg a többi vádlottakat Suciu Áron dr., volt prefektus védi.

A VADLOTTAK

Lednicki István: cipész. Többszörösen büntetett előéletű. Egyszer egy évet kapott, aztán egy félét, aztán megint négyet. Mindig lopásért. Most tagad. Azzal vádolják, hogy Nagy Istvánnal együtt betört Mátyás Paula brassói magánzónó lakásába és onnan több ékszert ellopott. Tagad. Hangosan beszél, mint akinek igaz van. Ilyeneket mond:

— Tanum rá az ügyész ur, akit ismerlek még abból az időből, amikor még Sepsi-szentgyörgyön volt bíró, hogy ha én lopok, akkor be is vallom. Most nem loptam. Mentőkörményei: felesége és két gyereke van. A harmadik gyerekkel most állapotos a felesége.

Nagy József. Huszonhét éves, foglalkozása: lakatos. Az ügyész szerint a fog-

lalkozása a lopás. Erős pofacsont, beesett szem, összenőtt szemöldök. Ő nem tagad. A bíró kérdéseire kijelenti, hogy igenis bűnös. Csak hogy nem gyűűt lopott, hanem likört, szardiniát, dohányt és pénzt. Igazán büntetett előéletű. Kapott egyszer már két évet, aztán újra háromat. Azóta királyi kegyelmebe részesült.

Rusu József. Negyven éves. Aradi. Szintén büntetett előéletű. Egy évet és nyolc hónapot ült már. Most kapkolva védekezik. Ő nem lopott. Őt belekeverték. Szijgyártó Dénes cipésznek, aki három napig tartotta magánál ingyen s aki azt vallja, hogy látott nála női ruhákat, a szemébe vágja, hogy akkor a cipész lopott. Ő ártatlan. Mozog, gesztikulál, kétségbeesett.

Fekete Györgynek ez az ügy csak mellékfontosságú. Ő egy másik ügybe van nvakig belekeverve.

A legérdekesebb Roth Dávid ötvenegy éves. Ő is ült már kilenc hónapot, de amint hangsúlyozza, egy párszor a per folyamán: feketeszésért. Ez előkelőbb. Fekete kabátban van, csikos napdrágában, keményített gallér. Tiszta. Valami nagy szomorúsággal mondja, hogy ujév napja van ma és ő éppen akkor...

A tanuk, ellentétben a vádlottakkal, inkább érdekes mint szomorú figurák. Egy izgatott céklavörös arcú kövér néni tiltakozik: kártérítést? Nem kell kérem szépen. Ezekből a szegényektől? Aztán egy harminchárom éves vénkisasszony kacag és kelteti magát. Ő már ezerötyszáz lejt követel. Felvonul még egy vendég is, öreg ur, hat szardinia erejéig károsult, egy hosszú, őszhajú finom öreg. A szünet alatt egy tükrőben nézte magát.

Az ügyész súlyos büntetést kér. A védelem első részét Gherasim Olariu dr. látja el. Ő védi Feketét. Okosan, világosan. Siet. A tárgyalás legszenzációsabb

része Suciu dr. beszéde. A bírák, az ügyészség, az írnok, hátul a siró, zokogó hozzátartozók és a vádlottak, főleg a vádlottak feszült figyelemmel kísérik. Minden szó, minden mozdulat visszaremg a hallgatókon.

Feketéné sir és vigasztalja a férjét, Lednickiné, Nagyné megtöltik a termeket a zokogással. Megölöm magam ha elítélik, — mondja Lednickiné, Csak a szegényembert itélik el, a gazdag tolvajokat soha, mondja valaki. De reménykednek, fel fognak menteni, mondja mindegyik.

AZ ÍTÉLET

siri csendben olvassa fel Seid elnök. Lednicki István cipészt 5 évi súlyos börtönnel és 1000 lejt pénzbüntetéssel, Nagy Józsefet 5 évi és háromhónapi súlyos börtönnel, Russu Józsefet egy évvel, Fekete Györgyöt és Roth Dávidot hat-három hónappal sújtotta a törvényszék. A védelem kérésére Roth Dávidot szabadlábra helyezte a bíróság.

Azután egy börtönőr láncolni kezdi a rabokat. Nem megy át a lánc, ráüt a vasra, döngöli. Rászól az ügyész: kint fiam, ne itt előtűnk és elhúzza a száját. Aztán sorba kivonulnak a megáncoltak. Káromkodnak, fenyegetőznek. Az asszonyaik sirnak. Mindig így volt. A férfi lánc között, az asszony könnyek között.

(s. c.)

A nagy titok

(Sajtóbemutató az Astra mozgóban)

Azok számára, akiknek Willy Forst külön klasszist jelent, akik várva-várják filmjének világos csemegét fog jelenteni az Astra új filmje. A film Stefan Zweig hasoncművűvöllája után készült, női főszerepét Hilde Wagnere játssza, a bécsi Burgtheater nagyszécsű művésznője. Férjes asszonyt alakít, aki a svájci havasok magányában már majdnem megfelledekezik a hitvesi hűségéről, mikor kisfiacskája (Hans Schaufuss), önfeláldozó közbefeléssel visszatéríti a kötelesség útjára és így megmenti szüleinek boldogságát. A esábitó szerepét Willy Forst alakítja, komoly szerepét nagy és igazi tehetséggel és emellett a vígjátékaiból megszokott rokonszenveséggel játssza. A film, melynek rendezője Robert Sidomak, minden dicsőretet megérdemlő nagy siker, kitűnő rendezéssel, kedves zenével és pompás slágerekkel.

* „IZSAK TANCISKOLA” őszi tanfolyamait október 2-án kezdi. Beiratások: szeptember 23-tól Vár-utca 110. szám alatt.

ADMINISTRATIA FINANCIARA DE INCASARI SI PLATI, BRASOV

7417—1933. sz.

HIRDETME

A brassói pénzügyigazgatóság udvarán levő 180.000 kgr. mennyiségű bukkutizfa felhasználására felhivatnak az érdekeltek, hogy ajánlatukat beadni sziveskedjenek. Az ajánlatban fel kell tüntetni a fűrészelési költséget két vagononként (10.000 kgr.-onként), a fűrészelés költséget, pincébe való elraktározással együtt.

A zárt és lepecsételt írásbeli ajánlatok brassói Administrația Financiară de Incasări și Plăți-hez, 1933. szeptember hó 25-ig be nyújtandók.

Az administator.

A külföldi hitelezők már hajlandók a tárgyalásra

Bukarest, szeptember 22. Madgearu pénzügyminiszter csütörtökön délelőtt ismét telefonbeszélgetést folytatott a Párisban időző Stanesco vezérigazgatóval, aki tudvalevőleg román részről a külföldi hitelezőkkel folyó tárgyalásokat vezeti. Stanesco információja szerint a hitelezők egy része már hajlandó lenne a román kormánnyal a kiegyezési tárgyalásokat megkezdeni.

Nagy előkészületek a szinajai ünnepségekre

Bukarest, szeptember 22. A szinajai királyi ünnepségek fejedelmi külsőségek között fognak lezajlani. A Polisor és Peles-kastélyokat már teljesen előkészítették a királyi vendégek fogadtatására. Szinaja összes szálló szobáit lefoglalták külföldről érkező vendégek részére.

Az ünnepségek idején egész sereg nagy- zabású előadás és koncert fog lezajlani Szinajában. A jubileumot egy, a szabad hegyen rendezendő óriási bankett zárja le. Ezen 150 család fog résztvenni.

Halálos motorbicikli zsebvágással egybekötve

Kolozsvár, szeptember 22. A kolozsvári Széchenyi-téren már hetek óta egy mutatványos-társaság tanyázik, amely a szegény emberek zsebéből a legkülönfélébb cselekedésekkel csalja ki a pénzt. A mutatványosok sorában szerepel az úgynevezett „motorbiciklis halálakrobata”, az, aki körül sötét, rovtomult emberek teljesítenek kikiáltói és hasonló szolgálatakat.

A kolozsvári rendőrség letartóztatta Matei Joan, a halálbiciklisizem egyik alkalmazottját, akiről kiderült, hogy a mutatványhoz rendszertelenül fosztogatja. Legutóbb három szentkirályi parasztagától csepte el a tárcájukat. Átszállították az ügyészségre.

Megindult a vizsgálat lgyártó lelkész ügyében

Nagypárad, szeptember 22. Sokszor irtunk már arról az orvítamásról, amelynek szenvedő hőse lgyártó Sándor aradmegyei református lelkész volt.

Igyártót Nagyszalontán egy Farcas Liviu nevű detektív önhatalmulag letartóztatta, a rendőrségre vitte, ahol borzalmasan összeverte. — Most, — mint tudósítónk jelenti — a nagyváradi ügyészség ebben az ügyben megindította a vizsgálatot. Az egyik ügyész kihallgatta a detektívet, aki írásban is átnyújtotta vallomását.

Mindenestre az is megnyugtató, hogy már eddig vagyunk. Bár szerettük volna, ha a magáról így megelégedett detektívet nem is tartóztatták le, legalább fel-függesztették volna... Na, nem vagyunk túlkövetelők. Csak az állásától, amelyre feltétlenül érdemtelené vált. Vagy éppen ellenkezőleg?

Vizsgálat egy különös szatmári női klub ellen

Szatmár, szeptember 22. A szatmári járásbíró előtt becsület- sértés és rágalmozás címén feljelentést tett Bereczky Ferenc asztalosmester és felesége Novák János és felesége ellen. Novák Szatmáron közismert iparos: jelentékeny gépjárató-műhelye van. A fel- jelentésnek az az előzménye, hogy Bereczkyék egy perben nemrégiben Novák- ék ellen tanuskodtak, de Novákék el- lemozították a tanúk megcsúszását azon a cí- men, hogy Bereczkyé tagja egy női klubnak, amelyben nemileg rendellenes- sük találkoznak. Novákék ez alkalommal meg is nevezték, hogy a kérdéses „klub” Szatmáron a Wesselenyi-utca 48 számú házban van.

Most Bereczkyék feljelentették Novák- ékat azzal, hogy becsületsértő és közmeg- sértésnek teszik ki valakit az a rágalom, hogy egy ilyen titkos találkahelynek tag- ja. A bíróság most mindenekelőtt azon tárazdózik, hogy megállapítsa, hogy Szat- máron a kérdéses házban tényleg van-e ilyen „klub” és ha igen, hogy annak tag- ja volt-e Bereczkyé.

Oroszország visszaadja a háboru alatt odaszállított romániai kin- cseket

Pár héten belül megtörténik a visszaszállítás

Bukarest, szeptember 22. Ismeretes, hogy a háboru idején az oroszok felbecsülhetetlen értékű állam- kincseket szállítottak el a fenyegetett Moldovából Moszkvába azzal, hogy az ér- tékek a háboru befejezéséig az orosz kincstár őrzetében maradnak s a háboru után visszaszállítatnak majd Bukarestbe. Az ügyet szabályszerű lebonyolítását az orosz forradalom megakadályozta. Híre járt, hogy az oroszok a román kincseket kisajátították és az értékekből semmi

sincsen már meg.

Az orosz-román megemeltámadási szer- ződés megkötése után Titulescu külügy- miniszter az államkincsekkel kapcsolat- ban tárgyalásokat kezdett Litvinov kül- ügyi népbiztossal, aki kijelentette, hogy

a román értékek hiánytalanul meg van- nak Moszkvában.

Állítólag megállapodás jött létre a vissza- szállításra vonatkozólag, is, aminek né- hány héten belül meg kell történnie.

A Prágai Magyar Hírlap után

A cseh kormány a Slovakot, a tótok vezető lapját is betiltotta

Prága, szeptember 22. A cseh kormány a köztársaság védel- méről szóló törvényre hivatkozással, ma három hónapi időtartamra betiltotta a Slovák című napilapot.

A Slovak, mint ismeretes, a Hlinka pá- ter pártja szolgálatában álló lap volt, a mely kemény harcot vívott a csehek tér- hódítása és a tótok elnyomása ellen.

Szökés közben agyonlőtték Zaporján Györgyöt, Moldova hirhadt banditáját

Bukarest, szeptember 22. Buzăuból érkezett telefonjelentés sze- rint csütörtökre virradó éjszaka a buzăui fogház udvarán agyonlöt- ték Zaporján György banditát. Zaporján Moldova leghíresebb hara- mija volt, aki évekig tartotta rettegés- ben a lakosságot és rengeteg rablőgyil- kosságot követett el. Zaporjánt néhány

hónappal ezelőtt elfogták. Tegnap éjsza- ka szökést kísérelt meg.

Elfűrészelte a cellablakának rácsait és leereszkedett a börtön udvarára.

Az őrk észrevették és megadásra szó- litották fel. Miután Zaporján futni pró- bált, utánlőtték. A bandita azonnal meg- halt.

Boila megfeleltette a pártból való kizárását

Négy indok alapján kéri a kizárás megsemmisítését

Bukarest, szeptember 22. Boilă Zaharia, a Patria volt főszerkesz- tője, akit ismeretesen kizártak a kormány- pártból, csütörtökön felelőzést nyújtott be kizáratása ellen. A felelőzés indoko- lása a következő:

1. Az ítéletet kimondó ülésre nem idéz- ték meg.

2. A döntésre a megyei szerozet lett volna illetékes.

3. A pártiroda jogtalanul döntött, egyébként is hiányos volt az összetétele.

4. A fegyelemsértést, amivel az ítélet indokolták, nem követte el. A párt alap- szabályai szerint a röpirat ügye nem is tartozik fegyelmi eljárás alá.

Rejtélyes körülmények között eltűnt egy ploesti ügyvéd

Felesége attól tart, hogy meggyilkolták

Ploesti, szeptember 22. A rendőrségen megjelent Schönfeld is- me: t ploesti ügyvéd felesége: és elmondot- ta, hogy férje néhány nappal ezelőtt el- távozott hazulról és azóta nem tért visz- sza. Az asszony előadta, hogy férjével a legdeálisabb körülmények között élt, anyagi helyzetük is kifogástalan, férjének semmiféle kellemetlensége nem volt, te- hát tudatos, önkéntes eltávozásról, illető-

leg szökésről szó sem lehet.

Ezzel szemben az asszony annak a gyanujának adott kifejezést, hogy az ügyvédet eltették láb alól. Schönfeld a múlt héten több beszédet mondott, amelyekben élesen kikelt a hit- leri uralom ellen. Azót: néhány fenyegető- tenéi érkezett címére.

A rendőrség nagy erővel indította meg a nyomozást.

A gyepmester kimérte az elhullott sertések husát, a dög-zsirt kio'vasztotta és hordókban elraktározta

Temesvár, szeptember 22. Különös eset tartja izgalomban a te- mesmegyei Ság község lakosságát.

A községi előjáróság tagjai már rég- óta megfigyelték, hogy Boros Károly sin- tér házából husát és zsirt szállítanak, me- lyeknek eredetét ne tudták megállapita- ni. Az a gyanu merült fel, hogy az utóbbi időben nagyszámban elhullott

sertéseket nem földeli el, hanem a dög- hust értékesíti.

Házkutatást tartottak a gyepmesternél és ott több hordó beszórt sertéshust és zsirt találtak.

Ugyanakkor Rosenzweig cserzőmesternél megtalálták az elhullott disznók bőrét is. Mindkettőjüket letartóztatták és az ügyészségre kísérték.

Miklós herceg Jugoszláviában

Belgrád, szeptember 22.

Miklós herceg még mindig Jugoszláviá- ban van. A herceg tegnap megtekintette a jugoszláv légihaderő harcászati gya- korlatait. Miklós herceg valószínűleg ma repülőgépen Ujvidékre megy és onnan Bukarestbe repül, ahová szeptember 25- án kell megérkeznie.

Brătianu György nem békül ki Ducával

Bukarest, szeptember 22

Brătianu és Duca közeli kibékülésének híre járta be a bukaresti sajtó egyrészt. A híradás szerint a kibékülés a Peles-kas- tély építésének 50 éves jubileumi ünnep- ségén fog bekövetkezni.

Ezzel kapcsolatban a Lupta rövid nyi- latkozatot közöl Brătianu Györgytől, aki kijelenti, hogy

a békülési hír Duca manővere. Ő nem békül. Álláspontját leszögezte már és attól el nem tér.

Mint ismeretes, ez az álláspont az, hogy Duca távozzék a liberális párt éléről és a vezetést adja át Brătianu Györgynek.

Lapzártakor jelenílik:

A Lúbbe-tárgyalás

Lipce, szeptember 22.

A B. L. mai száma más helyen részletesen beszámol a Van der Lúbbe-per délelőtti tár- gyalásáról. A délutáni tárgyalásról lapzártá- kor az alábbi jelentést kapjuk:

Szünet után a bíróság tovább folytatja Van der Lúbbe előéletének kutatását. Megál- lapítja, hogy a vádlott sokat bolyongott Né- metországban és Magyarországon és szere- tett volna Oroszországba is kijutni, de ez nem sikerült neki.

Az apró részletkérdések tárgyalása során a kihallgatás azután ellasszódik. Az elnök- nek arra a kérdésére, hogy igaz-e az, hogy Van der Lúbbe nemzetiszocialista otthonok- ban is meghúzódott, a vádlott „nem”-mel fe- lel.

— Igaz-e, — kérde az elnök, — hogy Ön a nemzetiszocialistákkal is együtt működött?

— Nem, — feleli a vádlott, — nem igaz.

— És Van der Lúbbe nevetni kezd.

— Mit nevet, olyan mulatságos ez a tár- gyalás?

— Igen, — válaszolja és nevetve ül le a helyére.

Az elnök ezután azt akarja tisztázni, hogy a vádlott megszállt-e valaha is egy Stimmer nevezetű nemzetiszocialista vezérnél. A vád- lott ezt is tagadja.

Apróbb részletek tisztázása után az elnök a tárgyalást holnapra halasztja.

A román válogatott végleges eredménye

Bukarest, szeptember 22

A mai triálmérkőzésen a bukaresti Futball Szövetség összeállította a ma- gyar csapat ellen szereplő román csapatot. A csapat felállítása a következő: A kapus beosztása még nem végleges, tudniillik a mai triálmérkőzésen mind a két kapus, úgy Lăpuşneanu, mint Sepsi Gyengén vé- dett. A futballszövetség Zomborai, a Ri- pensia kapusát akarja még kipróbálni. Hátvédek: Vogel (Juventus), Albu (Venus), Halfsor: Lakatos (Ripensia), Kotormány (Ripensia), Moravetz (TMTE), Csátársor: Bindea (Ripensia), Kovács (NAC), Sepi (U), Bodola (NAC), Kocsis (NAC), a csa- társor tartalékja Popescu (Unirea-Trico- lor.)

A magyar csapat szombaton délbén ér- kezik és fogadtatására nagy előkészülete- ket tesznek. A csapatot zenekarral fogad- ják. Az állomáson a CFR vezérigazgatója is megjelenik. A nagy fogadtatás Fischer- nek, az MLSz elnökségi tagjának, a FIFA alelnökének szól. Értesítéseink sze- rint Tilea miniszterelnökségi államtitkár ebédre hívta meg a magyar sportnagysá- got. Egy szóval nagyon meleg és barátságos fogadtatásban lesz része a magyar csapat- nak.

HIREK

MURESAN

pénzügyigazgató ur idegei

Milyen érzése lehet annak, akinek háza előtt megperdül a dob?

Nyilván kétségbeesettebb, mint a rabé, aki reálbassák az életfogytiglani kényszer-munkáról szóló ítéletet.

Mert, akit mindörökké száműznek a sóbányák mélyébe, az legalább felelős balsorsáért. Ha a társadalom anyagi rendje ellen vetett, akkor azzal vigasztalhatja magát, hogy kockázatot vállalt s ráfizetett. Ha az erkölcsi rend ellen lázadt föl, akkor a rabláncok súlyát a mártírium tudata könnyítheti.

De mivel hűsítse lángoló homlokát az, aki arra ébred, hogy odakint könyörtelenül pereg a dob?

Kirohanjon a földekre és megverje őket két kezével?

Hiszen megtették kötelességüket, bőven teremtek, kemény magot adtak s dus kénék sorakoztak rögein.

Arról a legkevésbé tehetnek, hogy az élet finom szemeit még lábon állva, negyedáron, hitvány pénzekért volt kénytelen elosztogatni a gazda?

Vagy nekirohanjon a gyár füstös falának és beléjük vágja ökleit?

A gyár hideg köépmény, nincs agya és lelkiismerete. Vádolható-e azért, amiért nincsen pénzünk és nem vásárolunk s azért, mert északról és délről, keletről és nyugatról ellenségek öveznek, akik lezárták munkánk gyümölcsei elől sorompókat, amint mi is lezártuk az ő munkájuk gyümölcsei elől a kapukat s amint mindenki, mindenütt ridegen és visszavonulva és elutasítva csak önmagáért él.

Vagy pusztítani kezdjen az irodában, a mely nem juttat üllőmnyi helyet neki?

Az iroda hangosan röhögni kezdene, kimutatva az ablakon át az utcára, ahol tízezer és tízezer páraakoznak még, akik nemkevesebb éhesek egy falat kenyérre, mint akár te, vagy én.

Azán uotán intene egyet a rendőrnek, hogy kísérje be azt, aki kezével megveri a földet, aki öklével meggyomrozza a gyárat s aki szétzilálja az irodát.

Mert aki nemlétező jogért száll síkra, az lázadó.

Ki ismer olyan paragrafust, amely jogot adna nekünk az élethez és a munkához?

Tehát börtönbe velünk!

Olyan paragrafus viszont létezik, amely kötelezettségeinket akkor is érvényesíti, amikor a lét és ennek fenntartási lehetősége alapján már megszűnt.

Igy féltlenül kell hallgatnunk, ha megperdül a dob, amely elpergeti fejünk felől a tetőt és mozdulatlanul kell néznünk, hogy asszonyunk ölbe kapja a gyermeket és cimelekedni vele a szomszédba, ahol könyörületes zúgot kap, amíg véget ér a színjáték.

Amely elmossa az egész múlt élet munkáját és a jövő reményét, egész sorsunkat, családostól és vagyonostól együtt, elragadja lábunk alól a talajt, noha nem tettünk semmi különösezt, csak kérésre törtük tenyerünket a munkával és megperitkeztünk munkahe-lyünkkel, szóltanul ott kell állnunk és figyel-nünk, hogy pádirat és vadszéd nélkül mi-ként ítél el bennünket életfogytiglani a leg-titokzatosabb, legérthetlenebb, leghatalma-sabb ur.

★

Az állami organizmusnak nincsenek ér-zékei.

Két nappal ezelőtt egy ur, a történeli hite-ességeért szavatosságot vállaltunk, felment az adóhivatalba.

— Egy adómentességi bizonyítványt ké-rek, — mondotta, — ezen és ezen hölgy ré-szére. Utólevél céljaira kell...

Az állami szervezet képviselője néhány sort vetett egy papírra.

— Ezzel menjen be az első kerületi adóbi-zottsághoz.

Az első kerületnél hatalmas könyveket vet-tek elő.

— A hölgy nem szerepel a kimutatásban! — mondták neki.

— Ez esetben, — szögezte le az államszer-vezet képviselője, — az adóbizonyslatot nem állíthatom ki...

Az ur kétségbeesett.

— Ez lehetetlen... a szóbanforgó hölgy négy esztendeje fekszik. Ha 24 órán belül meg nem operálják, vége. Az utólevél nem kaphatja meg bizonylat nélkül.

— Viszont mi bizonylatot nem állítunk ki adófizetés nélkül.

— De miképpen fizethetett volna a beteg adót, amikor négy éve fekszik, vagyona nin-csen, keresete nem volt, mások tartják el kö-nyűről?

— Nem vagyunk jótékonyági hivatal...

Kétségbeesett jelenet következett. Az ur kért és könyörgött, kiabált és fenyegetődzött,

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint enyhe idő várható. Nyugaton erősebb fo-ku lesz a borulás és esőkre is számítani lehet.

— ELJEN A HÁBORU! Prágából je-lentik: A prágai minisztériumokban most a cseh légvédelmi törvényjavaslaton dol-goznak. Az új törvényjavaslat kötelezővé teszi, hogy Csehszlovákia minden lakósa gázálarcot vásároljon és megfigyálja a vá-rosoknak, hogy olyan földalatti fedezé-keket építsenek, amelyekbe gázálmadák esetén a város lakossága bemenekülhet.

KÉT HÁZAT LEROMBOLT A VIHAR. Tu-dósítónk jelenti: Havasrogoz kolozsme-gyei község felett szerdán vihar vonult keresztül. Patra Ilie és Roteas Joan házát a vihar föl-dig lerombolta. A kár meghaladja a harminc-ezer lejt.

A népkisebbségek berni kongresszusát komoly válságba sodorta a zsidó kisebbségek képviselőinek ama követelése, hogy a kongresszus élesen és határozottan bé-lyegezze meg a mai német rezsimet, amely intézményesen rekeszti ki minden ál-lampolgári jogból a zsidóságot. A morális igazság kétségen kívül a zsidó delegáció követelése mellett áll. Az az „új nacionalizmus” azonban, amelyen lassan átítatja a népkisebbségek felső rétegeit, nem az erkölcsi igazság normáihoz igazodik, hanem a változó politikai, sőt külpolitikai helyzetekhez. Az üldözöttekből így üldözök lesznek, vagy legalább is szemtelenségűk felett, ha nem az ő bő-rükről van szó. Veszedelemes ut ez, nyaktörő meredélyen vezet. S könnyen megtör-ténketik, hogy nemcsak erkölcsi igazságot veszít el az uton a létének alapjait megtaga-dó népkisebbség.

— A NAGYVÁRADI HEGYOLDAL RE-MEI ISMÉT GARÁZDALKODNAK. Tudósi-tónk jelenti: Az utóbbi hónapokban nagy-on sokat irtak a lapok Bancea Gyuláról és tár-sairól, akik valóságos rémei voltak a nagy-váradi hegyoldalnak. Bancea és társai leg-utóbb vizsgálati fogságban voltak és az ér-dekelt lakosság több ízben kérte a veszedel-mes társaság további fogvatartását. Bancea és társai mégis szabadlábra kerültek s azon-nal tovább folytatták a hegyoldali garázdál-kodást. Bancea részegen meg akarta ölni kedvesét, úgy, hogy újra elő kellett állítani.

— A tanító, aki segít a szerelmes asz-szonyon. Szatmárról jelenti: Girotótfu-lu község feljelentette a község egyik tanítóját, Porumb Joant, mert a tanító, mint az anyakönyvek kezelője, okiratha-misítást követett el. Az a vád a tanító ellen, hogy hónapokkal ezelőtt felkereste egy Gojda Sándorné nevezetű asszony, aki elpanaszolta, hogy az ura már régen el-ment a Regátba és nem adott életjelt ma-gáról. Az asszony nem is az ura távollé-tét panaszolta, hanem azt, hogy ismét férjhez szeretne menni de nem tudja férj-hez mehet-e, mert azt sem tudja, hogy a férje él még, vagy meghalt. A tanítónak „megesett” a szíve az asszonyon és mint az anyakönyvek vezetője hamis halotti bizonyítványt adott ki a Regátban élő férjéről. Az asszony az okmány birtokában ny kérőjével már ki is hirdette magát. A hamis okmány használatára azonban a hatóságok rájöttek és így megakadályoz-ták, hogy az asszony az esküvőt megtart-hassa. A tanítót tegnap beidézték a szat-mári vizsgálobíróhoz, aki a tanítót 24 órára őrizetbe vette, majd elengedte. Az eljárás a tanító ellen tovább folyik.

— ORVOSI MUSZEREKET CSEMPÉ-SZETT. Nagyváradról jelenti: A nagy-váradi ügyészség hozzájárulásával Pre-descu vámhivatali főtitkarság szerdán házkutatást tartott Farkas Sándor váradi lakos Váradi Zsigmond-utca 5 szám alatti lakásán. Farkas ellen feljelentés érkezett, amely szerint Magyarorszából fogászati és orvosi műszereket csempész át és ezen műszerek eladásával foglalkozik. A gya-nu valóban bizonyult, amennyiben Far-kas lakásán egy nagy kék bőröndben rengeteg orvosi műszert találtak. Farka-s Sándor ellen csempészség miatt emelt vá-dat az ügyészség.

ökleit szorongatta és könnyezett tehetetlen kétségbeesésében.

De még mielőtt a polgári függelem meg-sértésének bűnébe eshetett volna, véden-ce, sok tapintattal, elhalálozott.

★

Csütörtökön reggel dr. Muresan Demeter nagyváradai pénzügyigazgató Rulikovszky-ut villája előtt megszólalt a dob. Semmi külö-nös. Mindannyiunk előtt doboltak. Miért ne dobolnának a pénzügyigazgató háza előtt is? Állami hivatalnok. Tehát, józan számítás szer-int, ritkán kap fizetést. Ha kap, akkor is keveset kap.

Az lenne a különös, ha a pénzügyi alkat-mazottak portája előtt nem dobolnának.

Muresan kihajolt az ablakon és rákiáltott a végrehajlótára:

— Hagyja abba!... Ezek a hangok fel-korbácsolják az idegeimet!

— A KOLOZSVÁRI HADBIRÓSÁG ITÉ-LETEI. Kolozsvárról jelenti: A kolozsvári hadbírószék Anean Petre marosvásárhelyi ka-tonát, aki szolgálat közben elhagyta őrhelyét, kéthónapi elzárásra ítélte. A hadbírószék azonkívül háromhónapi elzárásra ítélte Dan-ciu Petre 5-ik huszárezredbeli katonát, aki felszerelést lopott, míg Pop György katonát, aki ellen az volt a vád, hogy inzultálta fe-letteseit, a hadbírószék 3 hónapi elzárásra ítélte.

— A SZINÉRVÁRALJAI REMDRAMA A VÁRADI TABLA ELŐTT. Tudósítónk jelen-ti: Emlékeztet az a családi rémdráma, amely Szinérváralján játszódott le, amikor Székely Béla, dr. Székely József nyugalmazott járásbíró fia agyonverte Fényes Béla nevű sógorát. A szatmári törvényszék annak ide-jén két évre ítélte a gyilkost, míg a tábla most 6 hónappal leszállította a büntetést.

ABLAK

— A nagyszalontai gyümölcstermelők-lára. Nagyváradról jelenti: A nagyszalontai gyümölcstermelőket újból súlyos veszteség érte. Nagyszalontán az utóbbi napokban a kaliforniai pajzstetű néven ismert gyümölcsfabetegség pusztítását fedezték fel. A megyei orvosi hivatal a baj felfedezése után azonnal elrendelte a piacra szállított gyümölcsök azonnali el-kolozását. A betegséget Iero tanár fedez-te fel, aki egyuttal ismertette a betegség gyógyítását illetve megelőzési módjait is.

— KOLOZSVÁRI HIREK. A Newyork szálloda és kávéház igazgatósága felje-lentést tett a rendőrségen Barbu Valentin szakács ellen, aki a szerdai nap folyamán az épület egyik folyosóján levő pincér-trafikot felfeszítette és annak tartalmá-val, körülbelül 3000 ezer lej értékű do-hánnyal és cigarettával együtt eltűnt. A tolvaj szakácsot alig három napja alkal-mazta az igazgatóság. — Pár nappal e-zelőtt a kolozsvári rendőrségen jelentez-tett Szabó Mihály kolozsvári lakos és bejelentette, hogy Monostor-utca 45 szám alatti lakásáról eltűnt 74 éves felesége. A férj vallomása szerint az eltűnés után losszasan kereste az asszonyt, de nem ta-lálta meg, csak a felesége kendőjét a la-kásukhoz közel eső malom gátjánál. Szabó Mihály bejelentette a rendőrségen, hogy az a gyanúja, hogy felesége a vízbe ölte magát. A férj gyanúja most beigazo-lódott, mert a strand mellett szűrőrács közé szorulva, szerdán egy holttestet ta-láltak, amelyről kétségtelenül megállapí-tattott, hogy az eltűnt öregasszonnyal azonos.

— ÖNGYILKOS URIASSZONY. Marosvá-sárhelyi tudósítónk jelenti: Az utolsó hete-kben járványszerűen követnek el öngyilkossá-gokat Marosvásárhelyen. Csak legutóbb szá-moltunk be Damó Jánosné öngyilkosságáról, míg most újabb hasonló esetről adhatunk hírt. Ma délbén telefonon hívták fel a ma-rosvásárhelyi rendőrséget Baluta Vasile ma-rosvásárhelyi nyugdíjas tisztviselő lakásába, ahol súlyos állapotban eszméletlenül találtak meg a nyugdíjas 42 éves feleségét, Baluta Sabinát. A szerencsétlen nő, akit rögtön be-szállítottak a kórházba, tíz tableta lumnált vett be öngyilkossági szándékából és eszmé-letlen állapotban hajtottak végre rajta gyom-mosást. A szomszédok elbeszélése alapján az asszony, aki férjét nagyon szereti, be-tó családi ügyek miatt követhette el az öngyl-kosságot. A hivatalos vizsgálat van hivatva

Kinyitotta a szekrényét és kifizette a hát-ralékot.

★

Mi végtelenül nagyjelentőségű kinyilatkoz-latásnak tartjuk a pénzügyigazgatónak azt a felsőhajtását, hogy a dob hangjai felkor-bácsolják idegeit.

Noha a háttralékot páratás nélkül, kerek összegben kifizette.

Ebből ugyanis a pénzügyigazgató követ-keztethet arra, hogy mi játszódik le azoknak az idegrendszerében, akik a háttralékot nem tudják kifizetni.

Akiknek háza előtt a pergés nem hal el.

Akiknek elviszik mindenét.

Aki hajlék nélkül marad.

Aki ekéjét, kaptafáját, kalapácsát, tollát veti oda a licitáció oltárára?

Nos, Muresan doktor ur, mit gondol, mit éreznek ezek?

tisztázni az öngyilkosság igazi hátterét. Az öngyilkos asszony állapota válságos, de nem életveszélyes.

— KIRABOLTAK EGY RATOSNYAI ÜZLETET. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Egy ratosnyai betörésről érkezett hivatalos jelentés a marosmegyei csend-őrpáncsnokságra. A jelentés szerint tegnap éjszaka ismeretlen tettesek ki-fosztották Lövi Blanka ratosnyai keres-kező áru- és pénzkészletét. A kár több-ezer lej. Tekintettel arra, hogy a kérdé-ses éjszaka az üzlet melletti szobában hét munkás aludt, a gyanu rájuk terelődött.

— FELHARAPTA AZ EREIT EGY KOM-MUNISTA VÁDLOTT. Szatmárról jelenti: A szatmári törvényszék fogházában tizenegy kommunista vádlott ül, akik a napokban kü-lönböző kérésekkel állottak a fogházigazgató elé. A kéréseket a fogházigazgatóság nem teljesítette, mire valamennyien éhségstrájkba kezdtek. Az egyik vádlott, Fogel Antal, teg-nap éjszaka felharapta karján az ütőereket. A fiatal kommunistát azonnal elöntötte a vér. Az öngyilkossági szándékát az egyik foghá-zőr a cella kémlelő lyukán át észrevette, azon-nal telefonált a mentőknek, akik Fogelt a kórházba szállították.

— A HONVÁGY HAZAHOZTA, DE ELCSIPTÉK. Marosvásárhelyi tudósi-tónk jelenti: Borz János mezőgerebenesi egyén sok évvel ezelőtt a marosmenti fal-vakban kisebb-nagyobb bűncselekménye-ket követett el, amelyekért meg is indult ellene a hivatalos eljárás. Mire azonban a hatóságok felelősségre vonhatták volna tettesteit, eltűnt a környékről és az Óki-rályságba költözött. Eddig ügylátszik, már nem ért el a keze a hatóságoknál, mert azóta nyugodtan, csendesen él és senki sem háborgatta. A honvágy azon-ban őt is haza kergette családjához és ré-gi ismerőseihez. A csendőrség ez alka-lommal az egykori körözvény alapján le-tartóztatta a hazatért gazdát, akit beszál-lítanak a marosvásárhelyi ügyészségre, hogy ott tisztázzák bűncselekményeit.

— Öccse védelmében agyonlőtte a me-zőőrt. Kolozsvárról jelenti: Megrendítő tragédia játszódott le az elmúlt napok-ban a kolozsmegei Szik községben. Endi Mihály 20 éves legény észrevette, hogy Petean János mezőőrt öccsét veri. A le-gény odarohant és öccse védelmére kelt, miközben a kezében levő bottal oly erő-sen rácsújtott a fejére, hogy az szörnyet-halt. A kolozsvári törvényszék ma elren-delte ellene a 30 napos vizsgálati fogsá-got.

— A CIGANYOK ELHORDJÁK AZ ER-DŐDI VÁR TÉGLÁJÁT. Szatmárról jelenti: A Magyar Párt szatmári tagozata mai ülésén úgy döntött, hogy az erdődi várat saját gon-dozásába veszi. Az erdődi várnak nagy kul-túrtörténeti vonatkozásai vannak. Ennek a várnak kápolnájában esküdött annak idején örök hűséget Petőfi Sándor Szendrey Juliá-nak. A várkapótnak emléktáblával jelölték meg és a Károlyi-grófok a vár egyik bástyá-ját restaurálták is. Évek óta azonban a vár ral senki sem törődik. Annak tégláit a kör-nyékbéli cigányok hordják szét, a vártorony-ba vezető falépcsőt pedig az elmúlt tél folya-mán tüzelőnek széthurcolták. A szatmári Ma-gyar Párt kegyeletes kötelességének tartja, hogy a várat ismét rendbehozza. A szüksé-ges intézkedéseket a Magyar Párt kulturbi-zottsága teszi meg.

— Revolverrel és késsel felfegyverzett betörők támadtak meg egy nőt. Marosvá-sárhelyi tudósítónk jelenti: Különös éj-szakai látogatói voltak tegnap Covrig Mária alsórépási birtokosnőnek. Az éj-szaka folyamán két fegyverrel és kések-kel felszerelt gazda költötte fel álmából a földbirtokosnőt, akit arra kényszerítet-tek, hogy két bányánt szolgáltatasson ki-nekik. A földbirtokosnő megismerte tá-madóit és így ilyenformán könnyű dolga-volt a csendőrmesternek, aki másnap Cesca Grigore és Crăciun Vasile szemé-lyében el is fogta a két éjszakai vendé-get. Megindult a hivatalos eljárás ellen-ük.

Ott, Nagyóradon is, amely az Ön külön-finánczírlására és ahol naponta tízszer is megszólal a kipeparált, keményre feszített állami számbőr?

Ön a társadalom pénzügyi organizmusának nem jelentéktelen egyede. Szerves kapocs az alantakosok felé lemenőleg és a felettesek felé, egészen a pénzügyminiszterig felmenőleg.

Az Ön licitációs sóhaja, marosvásárhelyi minőségénél fogva is, nem enyészhet el az észreélőtlenségben.

Ön tanuságot tett arról, hogy tudja, mit jelent.

Hogy tisztában vannak azzal, mi a dob-pergés.

Az Ön sóhaja erkölcsi megnyilatkozás volt. Kötelességeket von maga után.

A dob puffogását mi, nyomorult vádlottak, ezentul az önök lelkiismereti felelősségével fogjuk enyhíteni.

A mártírságot mi viseljük. De a számla-jukat, doktor ur, meg fogjuk terhelni...

Madgearu tulkönyyen beszél:

Akinek nem kell az adóban, várja meg, amíg pénzt kap

Nyugdíjas-küldöttség a pénzügyminiszternél

Bukarest, szeptember 22
Tegnap este nagy nyugdíjas küldöttség jelent meg Madgearu pénzügyminiszternél. A nyugdíjasok „nagytanácsa”, amely az ország 62 nyugdíjasegyesület elnökeiből áll, élükön Dan Pompiliuval, azt kérte, hogy fizessék ki végre a nyugdíjasok régi hátralékait.
A válasz egyáltalán nem volt megnyugtató.

tó. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy majd kifizetik a hátralékokat az ismert adókonokkal.

Akinek az adókonok nem felelnek meg, az ne fogadja el és várjon, amíg megkapja készpénzben. Ez mint jött bekövetkezik akkor, ha a kormányrak pénz lesz erre a célra.

A nyugdíjasküldöttség reménytelenül távozott.

Temesvár főmérnöke és az építőmesterek harca

Temesvár, szeptember 22
Temesvár város polgárságát most az a kérdés nyugtalanítja, hogy vajon ki nagyobb ur Temesvárott, a városi nagytanács és a polgármester, avagy Suciu Adrian főmérnök ur, a városi építészeti hivatal totumfaktora?

Az égető kérdés eldöntése már csak azért is fontos, mert több mint negyven építőmesternek a megélhetése függ ennek a kérdésnek a tisztázásától.

Ismeretes, hogy tavaly a kormány olyan törvényt akart a parlamenttel megszavaztatni, amelynek értelmében építészeti területeket csakis diplomával rendelkező mérnököknek van joguk elkészíteni.

Ez ellen a tervezet ellen élesen tiltakoztak az ország építőmesterei.

Az egyhangú tiltakozásra a tervezet tervezet maradt.

Temesvárt a harc az utóbbi időben az építész és az építőmesterek között erősen fellángolt. Az építőmesterek kérték a várost, hogy várjon a minisztérium döntéséig és igenis adjon nekik engedélyt a működéshez, mert különben éhenhalnának. A város vezetősége igent mondott és ezt jóváhagyta a városi nagytanács is.

Mit akar azonban Suciu Adrian ur? Az elkerülőjét, amit a városi nagytanács Ridgen visszadobja az építőmesterek kérényét és tervezetét. Nem engedélyez építést az építőmestereknek, ha a ház ter-
vét ők készítették. Hiába minden városra való hivatkozás, Suciu ur nevet és fittet hány az egésze.

Tegnap újabb hatalmas küldöttség volt fenn a városnál. A város urai fogadkoztak és megígérték, hogy rendet teremtenek.

Az építőmesterek most azon imádkoznak, hogy csakugyan sikerüljön a haragos főmérnök urat megengesztelni, vagy le-
győzni.



Az én utolsó szünidősi kirándulásom teljesen el lett volna rontva, hogyha egy újságban

megjelent hirdetés a HELMITOL-tabletták-ról nem vonta volna rá figyelmemet. Az állt benne, hogy a HELMITOL-tabletták használhatók a húgycsőbetegségeknek és alapos fertőtlenítést eredményeznek. Már pár napja, hogy vizeleti inger kinez és vizeletem zavaros. A HELMITOL-tabletták rövid időn belül megszabadítottak fájdalomtól és ezzel visszajött az életkedvem.



FERENCZ GYÁRFÁS RIPIORTJA

Miniszter ur, így néz ki a székelyek terményförlöslege, amelyre most kivezényelték az adóbehajtó közegeket

Adófelfüggesztést, különben elkerülhetetlen az éhhalál

Csikszereda, szeptember 22.

Az ország többi megyéihez hasonlóan Csik is megérkezett a pénzügyminiszteri rendelkezés, mely nagy hajrát parancsol az adóbehajtóknak, mert itt az ősz, a gazda beakarította terményeit és azok förlöslegét most kezdi értékesíteni.

Végig az egész országon gözeróval dolgoznak az adóhivatalok emberei. A „veszedelmesebb” területekre szuronyos csendőrök kísérik. Mindenből kisajtolnak, amit tudnak. Este órákon át zakatolnak az adóközpontok telefonjai. Egymásután mondják be a közsé-
gek az elért „eredményeket”.

Van eset, hogy egyes községekben 20—30 ezer lejelet szednek össze naponta, viszont máshelyekről csak gyenge százasokat jelentenek.

Az utóbbiak fejére a fenyegetések özöne zu-
dul, ha holnap jobban nem sikerül a „rohám”
állapot kötnék a szerencsétlen tisztviselők
alpára.

Az adóbehajtásokra vonatkozó rendeletek következtében kétségbeesetten állanak a csik-
megyei jegyzők. Látják a miniszteri utasítást, mely szerint végig az országon megkezd-
ték a gazdák terményförlöslegük értékesítését.
Csikmegyére is vonatkozik ez, noha itt más-
képpen áll a helyzet.

Az állásért és gyermekei kenyéréért ag-
gólag jegyző látja, hogy Csikban már kora
ősszel megkezdtek a termény értékesíté-
sét.

Amikor a gazda elvetette gabonáját, jött a
különböző fagyok és az egerek hada, me-
lyek kiirtották a „förlöslegeket”.

A kezdet-kezdeti csapások jólre bizto-
sították a várandó termény felének „értéke-
sét”.

Néhány napos nyár folyamán két ízben
köz, hogy miből fogja kiteleltetni állatállo-
lekaszált takarmánynak már nem kellett
várni. Az őlt-folyó és mellégái hatalmas
területeken hullámokkal árasztották el a le-

kaszált és még lábónálló szénatermést. A ren-
dekben és boglyákban megmunkált takar-
mányt elsodorták, míg a kaszálatlan területe-
ket leiszapolták.

A szakadatlanul zuhogó esőzések követke-
ztében a havasi kaszálókon sem lehetett dol-
gozni. A lekaszált füvek elrothadtak. Heteken
keresztül vártak az idő jobbra fordulására a ter-
més gazdák eredménytelenül, míg elérkeztek
odáig, hogy most már nem az eső, hanem a
hó esik.

Ugy néz ki az egész Csik, mintha nem
1933. szeptembert mutatna a naptár, hanem
1932. december elejét. Akkor volt a megye-
körülvevő hegyek tetején ennyi hó és ilyen

Aratás melegítő tüzek mellett

A havazással egyidejűleg megszűnt az eső-
zés. Most már lehetett volna aratni, de a hi-
deg akadályozta a munkát. A székely azon-
ban nem abból a fából van faragva, aki
könnyen adja fel a küzdelmet:

végig a learatatlan gabonaből mellett
tüzet raktak és úgy került sarló alá a ga-
bona.

De a learatatlan termés behordására gondolni
sem lehet. A csuromvízes keresztet aszta-
gokba rakni egyet jelent a termés céltudatos
megsemmisítésével. Így a keresztet végtelen
hosszu sora húzódik meg a havas hegyek
alatt. A cséplőgépek állanak.

Közben a pénzügyminiszter termésförlös-
leg értékesítéséről beszél.

Végrehajtók hada rohanja meg a gazdákat.
Foglalja le jószágait és távollétében tűz
ki árverést azokra.

Az egész megye az eljövendő hihetetlen
nagy szegénység előjele alatt kétrét görnyed.
Az egymástórt természeti csapások sújtásai
alatt halálsáppadtá vált székely gazdák kéz-
törölve kérdezik egymást: mi lesz velünk?
Hogy tudjuk kihuzni a telet? Tetézi a nvo-

csontfagyasztó szél a völgyekben.

Tehát a jelen pillanathban nem okoz a csiki
székely gazdának gondot szénatermés förlös-
legének értékesítése. Ellenben nem kis gondot
pusztította végig a székely megyéket az árviz.
mánya.

Ugyanez a helyzet a gabonával is. A meg-
szokott normális nyarak idején is későn érett
be a csiki gabona. Szeptember elején a ter-
més nagyrésze még lábón állott. Ebben az év-
ben szeptember első felében kedvező időjárás
mellett indult az aratás. Néhány nap múlva
kétségbeesítő fellegek tornyosultak a dolgozni
akaró székelyek feje fölött. Megeredt az eső.
Vélőleg hatoló hideg szél szántott végig a me-
gyén. A hegyek fehérbe öltöztek.

moruságot az, hogy

a krumplitermés, mely az elmúlt években
egyik legjelentékenyebb pénzforrása volt a
gazdáknak, a vizenyős nyár következtében
nagyrészt elrothadt, másik részét pedig
a hihetetlen mértékben elszaporodott férgek
most, közvetlen a betakarítás előtt, teszik
tönkre.

KÉT LEJ SINCS

Végig a falvakon hat házban sem lehet ta-
lálni két lej készpénzt. Kenyérre való sincs.
Éhesen áll a székely vizes gabonája mel-
lett, miközben a hivatalos irások termény
förlösleg értékesítéséről beszélnek és könyör-
telen adóbehajtásokat írnak elő.

A Hargita bérceit minden éjjel újabb és
újabb hórétegek ülik meg. Bent a völgyekben
kétségbeesítően himbálja a szél az éretlen gyü-
mölcöket. Napról-napra sűrűbb zsongorodik
a gazdák reménye. Este azzal fekszenek, hogy
holnapra változik az idő, komolyan munká-
hoz láthatnak. Reggelre vége a reménység-
nek.

Az idő nem javul, de a végrehajtó, az kö-

nyörtelenül követeli az állam jussát abból
a termésből, mely talán soha sem lesz „ér-
tékesíthető”, noha a szigorú pénzügyminisz-
teri rendelkezés úgy intézkedik, hogy érté-
kesíteni kell.

Más években ilyen időjárat nem fuvarozott
deszkát a székely. Serényen égett kezei alatt
a mezei munka. Két nap óta vége a régi szo-
kásnak. Belátták, hogy ebben az évben csak
a deszka segíthet. Ez fogja kihuzni azokat a
községeket a sárból, melyek takarmány- és
gabonatermésük tönkrementek.

Előkerültek a deszkás szekerek és hosszú
sorban vándorolnak Háromszék és Brassó
felé.

Újból a fából kell pénzt kicsikarni. Ebből
kell biztosítani a mindennapi kenyeret és fi-
zetni a hasznát nem hozó földek utáni adót.

A rettenetes nyomorúsággal küzdő székely-
ek kétségbeesítő helyzete azt követelné,
hogy a kormány függessze fel a könyörtelen
tempóval beindított adóbehajtásokat. Ez
annál inkább szükséges, mert maga a pénz-
ügyminiszter is azzal indokolja a szigorú
behajtásokat, hogy a gazdák most értékesít-
tik terményförlöslegüket. A székelynek azon-
ban nics förlöslege. Szénatermésüket részben
az árvozek vitték el, részben nem tudták le-
kaszálni. Gabonatermésük pedig még a mező-
kön fekszik és várja a hótakarót, mely egy-
re jobban és jobban fenyegeti a székelylakta
vidékeket, hogy ezzel egy olyan kétségbeesítő
kálvária nyíljon meg, melyhez hasonló ez a
hihetetlen gondokkal küzdő nép még nem ért
meg.

Anglia szárnyasbevitel augusztusban

London, szeptember 22

Anglia szárnyasbevitel augusztusban
rajdnem háromszorosára emelkedett a
multév hasonló hónapjának bevitelével
szemben. A bevitel emelkedése főként az
argentínai pulyka- és a magyarországi,
hollandiai és irországi és romániai barom-
fibevitel növekedésének következménye.
A bevitel augusztusban a következőké-
ppen alakult: csirke 6502 q, (a multévben
3.866 q), pulyka 4058 q (2750), Ebből Ma-
gyarország csirkét 1509,5 q-t, Argentína
pedig pulykát 3777,5 q-t szállított. Az
első nyolc hónap összes bevitel 69.210 q
csirke, 21.567,5 q pulyka, összesen egyéb
baromfival együtt 105.523 (117.692) q
volt. Az első nyolc hónap szárnyasbevi-
telében Magyarország áll az első helyen
26.367,5, utána következik Oroszország
21.091,5, harmadik helyen pedig Jugo-
szlavia 8.323 q-val.



LEGYEK AZ EMBER SZEME ELŐTT

A húgysavval telített vér *megsűrűsödik*, aminek e. kerülhetetlen következménye az **érelmeszesedés**. Ezen betegség első jelei: *fejfájás, fülzúgás, szédülés, elfulladás, étkezés utáni ellanyhulás, álmatlanság*. Később: **vértolulás, angina pectoris, szélhűdés, bénulás**. Ezen betegségeket megelőzendő, vérünket feltétlenül URODONAL-lal kell tisztítanunk. Ez *megtisztítja* az ereket és *megkönnyíti* a szívműködést.

„En az URODONAL-t tartom a legkövetkezőbb gyógyszernek a **helytelen anyagcsere**, az **érelmeszesedés** és általában minden **köszvényes bántalom** ellen, mert hatása elmaradhatatlan.”

DR. SAMPIETRO GALLIGO
a Saragossai Orvosi Akadémia tagja.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

KÖZGAZDASÁG

Csehszlovákia augusztusi külforgalma

Prága, szeptember 22

Csehszlovákia külforgalma augusztusban hosszabb szünet után, újra 18.4 millió csehszlovák koronával aktív, az összereszkedelmi mérleg azonban 201 millióval passzív, a mit elsősorban az Egyesült Államokból bevitt nagyobb arany mennyiségnek tulajdonítanak. Augusztus hó folyamán a külforgalom volumenje 869.7 millió csehszlovák korona volt, az előző évi augusztusi 992 millióval szemben. Ebből a bevételre 425.7 millió (483 millió) a kivitelle pedig 444 millió (510 millió) esett. Az elmúlt nyolc hónapban a tiszta árumérleg 45 millióval (a múlt évben 228 millió) és az összereszkedelmi mérleg (az ércaranyat beleszámítva) 269.5 millióval (670.5 millió) passzív. Az összebevétel 3913.5 millió (5470.5

millió) és az összkivétel 3644 millió (4800 millió) volt. A tiszta árumérlegét illetően a bevétel 3621 millió (4987 millió) a kivitelle pedig 3576 millió (4759 millió) csehszlovák korona volt.

Román bevételi engedélyek érvénye

Bukarest, szeptember 22

A román ipari és kereskedelmiügyi miniszter új rendeletet adott ki a bevételi engedélyek tárgyában, mely szerint az eddig három hónapi érvénnyel bíró bevételi engedélyk ezen hat hónapig érvényesek. Ugyanekkor az eddig megokoltan igénybe nem vett bevételi engedélyk határidejét két hónappal meghosszabbította. A kereskedelmi kormány a jövőben minden kereskedelmi és iparkamarához egy-egy miniszteriumi tisztviselőt küld ki, hogy azok a bevételi engedélyk iránt beadott kérvényezéssel kapcsolatban kelendő felvilágosítással szolgáljanak a felkérteknek.

Sport

Még nem állították össze a román válogatottat

Szó van Glanczmann és Juhász szerepeltetéséről is

Nagyvárad, szeptember 22

A bukaresti Futball Szövetség főtájkára, Luchide dr. ma felhívta telefonon a NAC vezetőségét és azt kerte, hogy helyezzék készenléte Glanczmann és Juhász játékosokat, mert szó van arról, hogy ezt a két játékost is játszatják a magyar válogatott ellen, Kórmánia színeiben.

Ugyanezen telefonbeszélgetés alkalmával a főtájkár kijelentette, hogy mindazon sajtóközlemények, amelyek arról számolnak be, hogy a román csapatot már összeállították, tévesek. A román csapat felállítása nincs még készen, a tárgyalások erre vonatkozólag most folynak Bukarestben.

Sportélet Gyimesvölgyön

Gyimesbükk, szeptember 22

Most zárult le a nyári futballesezon Gyimesbükkön, mely alkalmából a gyimesiek fényes győzelmet arattak a náluk sokkal régibb és jobb hírnevű örvendő csikszeredai CsAK felett, 3:1 gólarányban verve a vendégcsapatot.

Amióta a gyimesiek sportegylete dr. Klein Jenő és Klein József vezetése alá került, óriási lendületet vett a sportélet. A két agilis sportmecenás elhatározta, hogy a jövő évben felállítják a tenisz és az atlétikai szakosztályt is.

Öröm nézni vasárnapokon, ahogy a csángók lejönnek a havasokból megnézni a mérkőzéseket. A gyimesi intellektuális, az iparosok és kereskedőosztály is lelkes pártolói a sportnak. Minden dícséretet megérdemel az iparos, kereskedő és néhány egyetemi hallgató ifjúból álló játékosgárda.

A Bürger-sörgyár, Targu-Mures, a mezőgazdák és terménykereskedők tudomására hozza, hogy úgy csüves, mint szemes tengeri szárítását vagontelekben korlátozott mennyiségben vállalja.

Ugyancsak vállalja tengerinek csirátlanítással egybekötött őrését, korlátozott mennyiségben.

Értekezhetni a Bürger-sörgyár r. t. irodájában, Targu-Muresen.



„Tejet inni

kinszenvedés volt leánykám számára
„végre megtaláltam a kiutat!

„Valahányszor leánykám levett köztetem, hogy ágyába fektessem, fájt a szívem, amikor láttam, milyen sovány. Amellett mindig túlságosan sápadtnak találtam. A kicsike ellenszenvvel viseltetett a tej iránt. Tejet inni valóságos kinszenvedés volt számára. Minden igyekezetem, hogy étkezésnél tejet igyon, hiábavaló volt; kétségbeesett ellenállást tanúsított minden kéréssel szemben és végül is engedelmet kellett. A kétségbeesés szélén állottam.”
„Most végre megtaláltam a kivezető utat. Tej helyett

ARTOSE

adok neki. Ez azután izlik a kicsiknek! Naponta négyszer veszi és szívesen venné többször is. Teltebb lett és kitűnő színben van.”



Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

A közegészségügyi minisztérium 55426 sz. a. engedélyezte

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

Artose

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lel. vastag betűből 8 lel. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Keresek üzembépes 2 réti szikszitát. Szabó Lajos, Atid, Odorheiu. 12959

Brassóban házhely eladó, 1029 m², Str. Larga, Zajzon-utcai sarok mellett. Cím a kiadóban.

Társasutazás

BUKARESTBE a magyar-román nemzeti válogatott futballmérkőzéshez AUTÓN és VONATON

Jelentkezni
EUROPA HENETIEGY. IRODA
Brassó, Korona szálloda.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Románul jól tudó ispán kereseték. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, fizetési igények megjelölésével. Glück Fülöp, Alba-Julia küldendők.

Állást nyer

Kifutó leány kereseték, Viktor Puri útvezetében. Brassó, Tehénpiac 4. 12973

Lakás

2 szobás komplett lakás október 1-től kiadó. Brassó, Szent János-utca 23. 12962

2 szobás, konyhás utcai lakás emeleten 1500 lejért október elsejétől kiadó. Brassó, Hátulsó-utca 29. 12952

BOLONYABAN, a BELVÁROS TÖSZOMSZÉDSÁGÁBAN KERTRENYILŐ 2 szobás modern lakás október 1-től kiadó. Mester-utca 7. A lakás megtekinthető délelőtti 10-1 óráig. 12956

2 szobás, konyhás lakás, fürdőszobával, nagy kerttel, október elsejétől kiadó. Brassó, Str. Curmatura 27. Érdeklődni délután 5-6-ig. 12981

Kiadó azonnal: egyedülálló 2 szobás, konyhás lakás, kerttel együtt. Gácsmajor 8. 12982

Vegyes

Bukaresti zsidócsalád elválna iskoláslányt teljes ellátással. Érdeklődni: Brassó, Közép-utca 36. 12947

A HAZICUKRASZAI KEZI KÖNYVE. Krbekné kitűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb téstájakat mindenki házáig készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedóránnyi költséggel Ára félvászon kötésben 40 lej.

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

NAGY GYÁR

elsőrendű közszükségleti cikkeinek értékesítése céljából

keres Brassóban központi fekvésű nagy üzlethelyiséget (lehetőleg K A P U-UTCA)

Részletes ajánlatokat „Gyári lerakat” jelíggel

Az Athenacum 60 lejes új regényei

egész vászonkötésben

1. Ursula Parrott: Exfeleség.
2. Móricz Zsigmond: Forr a bor
3. Francz Werfel: A Nápolyi testvérek.
4. Bródy Lili: A Manczi.
5. Vicki Baum: Helén dr. kisasszony.
6. Szitnyai Zoltán: Nincs feltámadás.
7. Földi Mihály: Isten országa felé.
8. Andre Maurois: Asszonyok utja.
9. Frank Arnau: Halálra ítélem.
10. Szomorú Dezső: Gyuri.
11. Zilahy Lajos: A lélek kialszik.
12. Sigríd Undset: Pogány szerelem.
13. Ursula Parrott: Szabad a csók.
14. Móricz Zsigmond: Rokonok.
15. Vicki Baum: Baleset.
16. Bródy Lili: A felelőse tartja el.
17. Martin Maurice: Szerelmek örök titok.
18. Földi Mihály: A meztelen ember.
19. Jacques Dirál: A préda.
20. Erdős Renée: Hajnali hegedűszó.

21. Mazo de la Roche, Jalma Lakói

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

BRASSÓBAN

Kapu-utca 56-58., az udvarban.

BUKARESTBEN

Str. Sft. Mina 9. sz.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó Rt. Brasov-Brassó